

H U N G A R I A N M O N I T O R I N G

1990. MÁRCIUS 20.

K E D D

Ö S S Z E F O G L A L Ó

- Marosvásárhelyen mintegy ezer román nacionalista kaszákkal, botokkal felfegyverkezve megtámadta a romániai demokrata szövetség helyi székházát 1309 Helyszíni jelentések szerint már egy halottja van a zavargásoknak. A sebesültek száma 60 körül van, ebből öt ember állapota válságos 1320,331
- A magyar külügyminiszter az ENSZ közbenjárását kérte a Romániában élő magyarok ügyének kivizsgálásához 1287,1312, 1325
New Yorkban a magyar ENSZ-képviselőt helyettes vezetője átadta HORN Gyula üzenetét az ENSZ-főtitkár egyik helyettesének 1316
A külügyminiszter magához kérette Románia bpesti nagykövetét.
A találkozó után nyilatkozott a Magyar Rádiónak 1285
- NÉMETH Miklós levelet intézett Petre Romanhoz. A miniszterelnök üzenetében tiltakozott a román kormányfőnél a tegnapi események miatt 1298
- Németh kormányfő a magyarországi egyházak és felekezetek vezetőinek mai parlamenti tanácskozásán is szólt a marosvásárhelyi eseményekről 1323, 1287, 1312
- Milyen események zajlottak le Marosvásárhelyen ma, és mi történt ma? - erről beszél a marosvásárhelyi Rádió stúdiójának vezetője 1298, 1305
- Iliescu a rendzavarással kapcsolatban az éjszaka a TV-ban beszédet intézett az ország népéhez - jelentések a fejleményekről 1267-68
- A tegnap súlyosan megsérült SÜTŐ András katonai repülőgéppel szállították Bukarestbe majd Budapestre. - a bukaresti kórházban meglatogatta Iliescu is. Az író, aki szemműtéten esett át v.szinűleg nem nyeri vissza látását. 1264,85,1301,11, 1325, 1331
- Bpsten a Hősök terén több párt rendezésében nagygyűlést tartottak tiltakozásul a marosvásárhelyi események miatt. Több tízezer ember gyűlt össze, hogy kifejezze szolidaritását az erdélyi magyarokkal 1268, 74, 82, 1310, 1317, 1328
Felolvasták SÜTŐ András levelét, amelyben a román kormánytól követeli, hogy azonnal lépjen közbe a magyarságot ért atrocitások megszüntetése érdekében 1331
- TŐKÉS László szerint a román kormánynak és az ellenzéknek el kell határolódnia a Vatra Romaneasca marosvásárhelyi fellépésétől 1282
- Az Amerikai Magyar Emberjogi Alapítvány nyilatkozatban hívta fel a washingtoni kormányt, ítélje el a romániai sovinszta csoportok tevékenységét és ne adja meg a legnagyobb kedvezményt Bukarestnek, amíg nem biztosítja az emberi jogokat 1282
- Szégyenletes dolognak nevezte SZÜRÖS Mátyás a Romániában történeteket. Szűrös Szolnokon újságírók előtt nyilatkozott 1311
- Még mindig dolgoznak az első magyar-román értelmiségi dialógus záródokumentumán - Szócs Géza a SZER-ra hivatkozva számolt be arról, hogy Marosvásárhelyen magyarok és románok farkasszemet néznek egymással és közöttük választóvonal a hadsereg 1291, 1313

- A magyar pártok többsége állásfoglalásban vagy közleményben tiltakozott a magyar-ellenes megmozdulások miatt 1313, 1274, 1275
- Az MDF országos elnöksége még éjszaka a román nagykövetséghez vonult. Az ott történetekről Csengey Dénes nyilatkozott 1265
- Cáfolták azt a hírt, hogy Szatmárnémetiben meghalt Szűcs Nándor akit március 15-én koszoruzni akart és ezért bántalmaztak 1290
- A Sao-Paolo-i székhellyel működő Erdélyi Világszövetség felháborodásának adott hangot a véres események miatt 1312
- A marosvásárhelyi események külföldi visszhangja 1292 - Szovjet sajtóvélemény szerint nem lehet Romániában olyan felelős politikai erő, amely üdvözlne az erdélyi nemzetiség gyűlölködését 1314 - A PAP szerint Ceausescu bukása óta ez volt a legnagyobb zendülés Romániában (1315) -Le Monde cikk a megmozdulásról (1315)
- Bólyai Társaság néven szervezet alakult kolozsvári székhellyel, az önálló romániai magyar felsőfokú oktatás megteremtéséért 1313
- A Menekültügyi Hivatal vezetője szerint augusztusban várható törvény a külföldről hozzánk menekült emberek ügyében. Magyarországon jelenleg 26.500 Romániából érkezett menekült tartózkodik 1322
- Van-e változás a két ország közötti forgalomban a marosvásárhelyi események hatására? - Szeged és Békéscsaba 1318
- A nyugatnémet külügyminiszter szombaton Bpestre utazik, hogy még a választások előtt aláírja a két ország közötti vízumkényszer eltörléséről szóló kétoldalú megállapodást 1330
- NYERS Rezső Dubcek közbenjárását kérte, hogy Szlovákiában is teljeskörűen és intézményesen gyakorolhassa jogait a magyar nemzetiség 1302
- Budapesten szovjet-magyar gazdasági tárgyalások kezdődnek az idei árucseré egyezményről 1268
- Az NSZK-ban tárgyaltak a Független Gazdasági Kamara képviselői. - nyilatkozik a jogi bizottság elnöke 1269
- Választási kampány 1990 :
- A Hazafias Választási Koalíció állítólag már azt tudja, hogy a választások után miként áll össze az új kormány névsora 1296
- Beszámoló a szocialista párt választási nagygyűléséről (1297)
- Az MDF Miskoldon tartotta választási nagygyűlését 1325
- Az Agrárszövetség Szegeden gyűlésezett 1326
- Beszámoló a Kereszténydemokrata Néppárt salgótarjáni gyűléséről 1327
- Mi kell ahhoz, hogy valaki érvényes szavazatot adjon le? 1298
- Politikai hírdetések 1265
- A Legfelsőbb Bíróság elutasította az SZDSZ jogorvoslati kérelmét, hogy a szavazólapokon tüntessék fel a pártok emblémáit is 1329

- Az Igazságügyi Minisztérium közleményben utasította el azokat a bírálókat, amelyek szerint az átalakulási törvény lehetőséget ad az állami vagyon elűntetésére 1329
- Az Állami Számvevőszék részletesen felülvizsgálja Magyarország adósságállományát 1322
- Ózdon ma végső búcsút vettek az ózdi kohószerencsétlenség áldozataitól 1324
- Békéscsabán "Lenin szobrok partja"-t akarnak létesíteni 1270
- Az "önfeláldozó" igazgató saját telkére szállíttatta a patyolatok veszélyes vegyi hulladékát 1271
- Lapszemle: Már nem a békés átmenet a legfontosabb, hanem a békés folytatás - Chruścińsk elnökségi tagságának felfüggesztését jelenti be a TV-ban 1264 - A 168 c lap tartalma 1264 - Megjelent a HÓCIPŐ legfrissebb száma 1264
- Bpsten hajnalban tűz ütött ki a szovjet hadsereg laktanya-garázsában Gong - a közvéleménykutatás pártatlansága 1277 1284
- Külpolitikai figyelő: berlini tudósítás 1276
- A szovjet kormány figyelmeztette a vilniusi vezetést, általa törvénytelennek ítélt lépések miatt 1275
- Gorbacsov zsákutcának minősítette a litván függetlenségi törekvéseket 1318
- A nyugatnémet politikusok közvetlenül is résztvesznek a kormányalakítási tárgyalásokon 1294
- Moszkva egyáltalán nem kívánja a litván kiválásról folyó tárgyalások gyorsítását 1294
- A lengyel kormányfő az Egy. Államokba utazik 1295
- Németország újraegyesítésének várható közeli állomásairól 1302

-

A Hírvilág tartalma:

- A marosvásárhelyi rádió magyar adásának vezetője beszél a mai nap történéseiről 1332
- A román ideiglenes nemzeti egységtanács VB esti rendkívüli ülésén úgy döntött, hogy katonai erősítést küld Marosvásárhelyre 133 134
- Sütő Andrást a bpesti Katonai Kórházban ápolják. Felesége nyilatkozik a férjével történetekről 1334
- Az írók kezelő professzor véleménye a sebesülés súlyosságáról 1336
- A demokratikus pártok tüntetéséről a Hősök terén 1336
- Németh Miklós levélben tiltakozott a román kormányfőnél 1337
- A bpesti magyar-román értelmiségi csúcstalálkozó résztvevő felhívást intéztek valamennyi társadalmi és politikai tényezőhöz

(folytatás a következő oldalon)

Hung.Monit/ÖF - 4 -

hogy tanúsítson felelősséget, józanságot a magyar-román kapcsolatokban 1337

Fitzwater fehérházi szóvivő elmondta, hogy a kérdés a washingtoni kormányzat megvizsgálja 1338

Külföldi visszhangok 1338, - A TASZSZ összefoglalója a magyarokat teszi felelőssé a történetekért. 1338

Új törvénytervezet készül a SZU-ban (1339)

Szófiában folytatódik a nyomozás egy nemi erőszakügyében. A bűncselekményt állítólag Todor Zsivkov unokája követte el két társával, mely közül az egyik magyar volt 1340

A független kisgazdapár új törvényeket kíván elfogadni 1340

Debrecenben megkezdődött a szovjet harci repülőgépek kivonása 1341

A 23 óra híradás 1341 old.

A 24 órai híradás a 23-i híryanag ismétlése. Új anyag nem volt.

1990 március 20. - KEDD

KOSSUTH - adó

JÓ REGGELT!

6.30 h

Időjárásjelentés:

Az ország felett felhőtlen az ég. A hőmérséklet -2 és +8 fok között van. Budapesten sincs felhő, gyenge a légmozgás, 3 és 6 fok közötti hőmérsékletet mérnek. Ma ismét napos, száraz idő várható. Délután nyugaton és északon már felhősödés is előfordulhat. A délnyugati szél elsősorban a Dunántúlon élénkül meg. A hőmérséklet kora délután 22 fok körül lesz. Késő este 11-16 fok körül alakul.

LAPSZEMLE

6.31 h

- Hegedűs Péter összeállítása.

A NÉPSZABADSÁG_ban a 9-ik oldalon olvashatunk arról, hogy Románia Tanügyminisztériuma a napokban fejezte be az első átfogó vizsgálatot a nemzeti kisebbségek oktatásáról. A hivatalos statisztika szerint 359 ezer magyar tanuló közül 127 ezer románul tanul.

Már nem a békés átmenet a legfontosabb, hanem a békés folytatás, amelyben ki-ki saját szerencsájének lesz a kovácsa, - olvashatjuk a MAGYAR NEMZET vezércikkében, melynek címének a szerző keserűen felteszi a kérdést, "mit mond a horoszkóp?" - mármint a politikai horoszkóp. Saját válasza nem igazán optimista, hiszen - mint írja - vannak csoportok, rétegek, amelyek ezután sem lesznek hajlandók semmiféle áldozatra, erőfeszítésre. A korábbi években róluk szemérmesen hallgattunk. A nagy nemzeti egység emlegetése elfedte szemünk előtt azokat, akikre egyértelműen jellemző a lumpen életvitel, az igénytelenség. Bármilyen koalíciós kromány kerül is hatalomra, számolnia kell ezzel a réteggel, - olvashatjuk a MAGYAR NEMZET címoldalán.

A MAGYAR HÍRLAP közli a legfrissebb inflációs jelentést, amely szerint egy átlagos keresetű kétgyermekes család 5380 Ft-tal költött többet idén januárban, mint egy évvel korábban.

(Lapszemle)

CHRU DINÁK Alajos elnökségi tagságának felfüggesztését jelenti be ma délelőtt a Televízióban, - közli ugyancsak a MAGYAR HÍRLAP. Döntését mélységes felháborodásával indokolja, mert a Televízió nem közvetítette egyenes adásban a március 15-i ünnepségeket. A lap közli a TV-t és Rádiót felügyelő bizottság titkárának, SZILVÁSY Györgynek levelét is, mely az SZDSZ magatartásával indokolta az egyenes közvetítés elmaradását. Holnap este valamennyi érintett nyilvánosan vitatja meg a televízióban a botrányos esetet.

-

A 168 ÓRA ma megjelenő számában lapozgat Müller Mihály:

Kik és miért döntöttek úgy, hogy a televízió nem közvetíti élő, egyenes adásban a március 15-i ünnepségeket? - A vitában az érintettek jórésze megszólal, kivéve a kuratóriumot, amelyet a 168 ÓRA azért nem hívott meg, mert egyszerűen nem ismeri el létjogosultságát.

Egyeduralkodó küzd az egyeduralom ellen, - vélik Gorbacsovról a szakértők. A külföldön oly népszerű politikusról otthon már azt is mondják, olyan, mint a konzervatív Ligacsov. Menesztetni kéne!

Egy orosz nacionalista a zsidókérdésről beszél.

BÁNFFY György színész az 50-es években ... termelési drámáját védi meg. A Neumann Alapítvány megbízottja a választási kampányunkról mond véleményét.

-

Még folytassuk egy mondat erejéig az újságismertetőt. - Ma jelenik meg a HÓCIPŐ, azaz "a nyugdíjas, Európára kitekintő, nép-nemzeti gerincű, városi, saját földjét művelő, családszerető, hívó, vállalkozó kisember lapja." - Legalábbis így olvastuk az újság mai számában.

Marosvásárhelyen egy szélsőséges román szervezet tagjai vasvillákkal és bunkókkal támadtak az ott élő magyarokra. A rádió és a televízió elleni roham után a garázda tömeg bekerítette a Romániai Magyar Demokrata Szövetség székházát, ahol éppen ülésezett a vezetőség. A csöccselék megverte SÜTŐ Andrást. Az író a hadsereg súlyos állapotban szál-

lított a kórházba. - Háromnegyed 7-kor a marosvásárhelyi események elleni titlakozásról hallanak és elsőként idézünk részletet SÜTŐ András leveléből, amelyet a román kormányhoz írt.

-

POLITIKAI HIRDETÉS KÖVETKEZIK:

6.35 h

"Szabad élet, szabad madár"... Koncz Zsuzsa énekel.

Küldjön szabad demokráciákat a Parlamentbe. Szabad polgárokat szabad házában! Szabad demokratákat az Országházba!

A természet nem törődik a politikával! A választások véget érnek, a mi munkánk folytatódik! - Agrárszövetség.

A keresztény magyar ember még egyszer szótvet lelkiismeretével. Ha ezt megtette, a Kereszténydemokrata Néppártra szavaz!

-

REGGELI PÁRBESZÉD

6.45 h

- Azt mondhatom, hogy a budapesti román nagykövetségtől érkezett a stúdióba CSENGEY Dénes, a Magyar Demokata Fórum Elnökségének tagja, ugyanis a marosvásárhelyi események hírére a demokata fórum országos elnöksége éjszaka a román nagykövetséghez vonult. Mi történt ott?
- (CSENGEY) Tulajdonképpen csak megjelentünk, hogy a titlakozásunkat ezzel is kifejezzük. A román kormány órákon keresztül nem tudta megakadályozni a pogromlázba szédült tömeg garázdálkodását. Órákon keresztül husángokra hagyta a nemzetiségi kérdés megoldását és nem tudott érvényt szerezni a korábbi nyilatkozatainak és a törvényeknek, amelyek minden romániai állampolgár testi épségét garantálják. Elkerülhetetlen ennek, a pogromot kezdeményező tömegnek a felelősségre vonása, a szervezők megbüntetése. Mert amíg ez nem történik meg, a magyarok Erdélyben nem fogják biztonságban érezni magukat.
- Véleménye szerint, ami most Marosvásárhelyt történt, ez egyedi eset, vagy pedig további hasonlókra lehet számítani?
- Egyedi eset, de magában hordja annak a veszélyét, hogy eszkalálódik

(Reggeli párbeszéd)

és elboríthatja egész Erdélyt. Telefonon kapott értesüléseink szerint a Székelyföldön 30-40 fős önvédelmi csoportok szerveződnek és megkezdtek magukat husángokkal felfegyverezni. Egy Európa és világ elismerésére számot tartó jogállamban nem a husáng a nemzeti és a nemzeti viták eszköze. A román kormánynak be kell bizonyítania, hogy demokráciát és jogállamot kíván fenntartani.

- Félelmetes pontossággal érezte meg az eseményeket SÜTŐ András március 17-én, amikor azt a levelet írta, amelyből most idézek:

" Reális veszélyét látjuk annak, hogy szándékosan keltett pogromhangulat több megyére is kiterjedhet. Megengedhetetlennek tartjuk, hogy sem aminicípiumi és megyei Nemzeti Egységtanács, sem a bukaresti politikai vezetés, illetve a kormány semmilyen intézkedéssel nem vette elejét a beláthatatlan következményekkel fenyegető helyzet kialakulásának. Ez a passzivitás hozzájárul a jóhiszemű román tömegek félrevezetéséhez. A zavarágásokban sem a rendőrség, sem más karhatalmi szervek nem avatkoztak be, többszöri sürgetésünkre sem. Sőt, képviselőinket kiutasították a rendőrség területéről. A helyi vezetés egyes tagjainak magatartása az utóbbi hetekben kimondottan hozzájárult a sovínisza indulatok elszabadulásához. A leghatározottabban követeljük a nemzeti kisebbségek létbiztonságának, valamint intézményeik biztonságának szavatolását. Olyan kormányintézkedések meghozatalát, amelyek a példátlan uszításnak véget vetnek és egyben a gyakorlatban garantálják egyéni és kollektív jogainkat. Úgy véljük, hogy ellenkező esetben fennáll annak a veszélye, hogy ellenőrizhetetlen megmozdulásokra kerül sor. A magyar kisebbséget képviselő Romániai Magyarok Demokratikus Szövetsége határozottan tiltakozik az ellen, hogy a békés és civilizált formában előterjesztett, minden európai mérce szerint jogos igényekre válaszul, egyesek nyers erőszak eszközeit vonultatják fel. Különös tekintettel arra, hogy ezek az igényel összhangban állnak az 1918 december 1-i gyulafehérvári határozatokkal, illetve a Románia által aláírt nemzetközi szerződésekkel." - SÜTŐ András írta ezeket a szavakat, Marosvásárhely, 1990 március 17-én.

- (CSENGEY) Ha a román kormány nem tudja megakadályozni a pogromok továbbterjedését, akkor a világ közvéleményének, a demokratikus kormányoknak, az Egyesült Nemzetek Szervezetének kell érvényt szereznie a kisebbségi jogoknak Romániában.

K R Ó N I K A

7.00 h

Soviniszta román tömeg rendezett tegnap Marosvásárhelyen magyarellenes pogromot. Követelték a magyar színház bezárását, a magyar vezetők kizárását a Nemzeti Megmentés Tanácsából, majd megrohanták a Magyar Demokratikus Szövetség székházát. Több ott-tartózkodó megsebesült, köztük SÜTŐ András. Az írórt kórházban kezelik.

Március 20-a, kedd van. Jó reggelt kívánunk. A mikrofonnál Csák Elemér és Király Edit.

Időjárásjelentés: ---

Bukaresti jelentés a marosvásárhelyi eseményekről. Oltványi Ottót hallják:

- Az éjszaka viszonylagos nyugalommal telt el Marosvásárhelyen, ahol hétfőn nacionalista elemek magyarellenes tüntetést rendeztek, Ennek során feldúlták az RMDSZ székházát és védtelen embereket ütlegettek, közbotrányt okozva verekedtek. A Vatra Romaneasca szélsőséges szervezet felbújtására a tüntetők törtek és zúztak mindent, amit csak találtak a Romániai Magyar Dmeokrata Szövetség székházában. Az órákig tartó ostromállapotban sérült meg SÜTŐ András, a szövetség megyei elnöke, akit a tüntetők bántalmaztak. SÜTŐ Andrást kórházba kellett szállítani. Két bordája eltörött, ezen kívül gipszbe tették bal karját, egyik szeme megsérült és a szemhéját a kórház sebészeti osztályán varrták össze. A neves magyar író az éjszakát a kórházban töltötte, ahol Dr.Csiszér(?) Zsuzsa ügyeletes orvosnő elmondta, állapota súlyos, ezért továbbra is az intenzív osztályon kezelik. A kórházba 11 sérültet szállítottak. Ezek közül két személy maradt a kórtermekben. A marosvásárhelyi rendzavarással kapcsolatban I.Iliescu, az Ideiglenes Nemzeti Egységtanács elnöke az éjszaka a televízióban beszédet intézett az ország népéhez, Erdély lakosságához. Kijelentette; Marosvásárhelyen sajnálatos események történtek és a kialakult helyzet megoldásáért mindent meg kell tenni, miután a feszültségek nem szolgálják sem a románok, sem a magyarok érdekeit. Sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy a helyi szervek nem tudták megfékezni a szélsőséges elemeket.

(K r ó n i k a)

További részletek Marosvásárhelyről. - Telefontudósítás Sükösd Leven-tétől, az ottani rádió munkatársától:

- Tegnap a Vatra Romaneasca szervezet négyülést hívott össze a város főterére. Megemlítettük, hogy nem hivatalosan bejelentett tüntetésről van szó. Kezdetben 300-400 tüntető követelte a Nemzeti Egységtanács megyei alelnökének, illetve elnökének, KINCSES Elődnek és KIRÁLY Károlynak a lemondását. KINCSES úr kénytelen volt lemondani. A város főterén minden magyar feliratot leszagattak. Megrohmozták a Nemzeti Színházat is, követelve a magyar tagozat megszüntetését, ide azonban nem hatoltak be. Mindez a kivezényelt rendőrség és katonaság jelenlétében történt. A tüntetés előkészített pogromjellegét az bizonyítja, hogy több száz, fejszéssel, vasvillákkal és botokkal felszerelt hodáki, libánfalvi és dédapisztrai román paraszt érkezett kora délután Marosvásárhelyre, akiknek az RMDSZ-székház feladásában döntő szerepük volt. A magyar lakosság részéről nem történt semmilyenfajta erőszakos megnyilvánulás. SÜTŐ András felhívása terjed a városban, miszerint nem egyéni akciókra, hanem szervezett válasszlépésre lesz szükség az erdélyi magyarság részéről. Letartóztatások nem történtek.

-

A marosvásárhelyi események hírére több párt titlakozott, illetve tüntetésre szólított fel. A demonstráció este 6 órakor lesz Budapesten a Hősök terén.

További híreink:

Budapesten ma magyar-szovjet gazdasági tárgyalások kezdődnek az ideai árucseré-egyezményről. BÉKESI László pénzügyminiszter a szerződés jelentőségét hangsúlyozva elmondta, hogy ha a Szovjetunió nem hajlandó átvenni gépipari termékeinket, akkor akár 200 ezren is munkanélkülivé válhatnak. Moszkva egyelőre úgy nyilatkozott, hogy a felajánlott gépipari cikkeknek csak egyhatodára van szüksége, továbbá hogy mintegy 60 %-kal csökkenteni akarja olajexportját.

(K r ó n i k a)

Varsó:

Lengyelország elutasítja, hogy rubeladósságait a Szovjetunióval szemben többletáru szállításával egyenlítsse ki. A két ország gazdasági kapcsolatainak egyik legalacsonyabb volumenű kereskedelmi megállapodását írták alá Varsóban, hosszas vita után, csupán néhány perccel a szovjet küldöttség elutazása előtt. A Szovjetunióba irányuló lengyel gépipari kivitel 70 %-kal csökken a tavalyihoz képest.

A következő hír is Varsóból érkezett:

Lengyelországban rohamosan növekszik a munkanélküliség az inflációellenes intézkedések nyomán. Az állástalanok aránya csaknem 2 %-a a munkaképes lakosságnak. A legtöbb munkanélküli Lodzban, a lengyel textilipar fellegetvárában van. itt csaknem tízezren veszítették el állásukat.

Prága:

A szlovák miniszterelnök visszautasította, hogy Csehország esetleg közvetítsen Magyarország és Szlovákia között a vitás nemzetiségi kérdések megoldásában. Mint mondta, a cseh kormányfő magyarországi látogatásáról is csak utólag szereztek tudomást. A szlovák kormány saját tervezetet dolgozott ki a nemzetiségek helyzetéről, amelyet átadtak Havel köztársasági elnöknek.

Moszkva:

A szovjet kormány közvetlenül a moszkvai minisztériumok és főhatóságok irányítása alá helyezte az országos fontosságú litván vállalatokat és intézményeket. Az utasítás értelmében a vállalatok nem tárgyalhatnak litvániai szervezetekkel a tulajdonjog átadásáról. A moszkvai kormány egyúttal figyelmeztette a vilniusi vezetést, hogy törvénytelennek tekinti a SZU pénzügyi egységét és külgazdasági kapcsolatait sértő lépéseket.

-

Az NSZK-ban tárgyaltak a Független Gazdasági Kamara képviselői. -

Szilágyi Gabriella mikrofonja előtt először BOBAI Beatrix, a kamara Jogi Bizottságának elnöke beszél:

- (BOBAI) A nyugati tárgyaló partnereknek nagyon tetszett, hogy nem pénzt mentünk kérni Nyugat-Németországba, hanem bér munka Magyarorszá-

(K r ó n i k a)

gon történő biztosításával szeretnénk a Magyarországon hamarosan kialakuló munkanélkülieken segíteni. Vagyis, nyugatnémet partnereket keres a kamara, akik Magyarországon munkalehetőséget biztosítanak, így nem kerülnek külföldre a munkavállalók és nem következhet be az a veszély, hogy esetleg elveszítjük ezeket a munkaerőket.

- Szalai Tamás a franciaországi kirendeltség vezetője.

- (SZALAI) Fölvettük a kapcsolatot a Mediterrán-medence országainak országainak Marseille/^{ban}működő kereskedelmi központjával. Részben az ő segítségüket fölhasználva építjük kapcsolatainkat. keressük a magyar cégekkel, főleg magánvállalkozókkal, a kapcsolatot. ígéretes a jövő.

-

CHRUDINÁK Alajos elnökségi tagságának felfüggesztését jelenti be délelőtt, - közli a MAGYAR HÍRLAP. A tévé-személyiség döntését azzal indokolja, hogy a televízió nem közvetítette egyenes adásban a március 15-i ünnepségeket.

A harangöntőkből parkőrök lesznek? - Egy hír Békéscsabáról, Cseh Évától:

- Bár még néhány nappal ezelőtt harangot javasolt öntetni a főtéri Lenin szoborból a FIDESZ békéscsabai szervezete, azóta sokkal jobb ötlete támadt. Az ország valamennyi Lenin szobrából zarándokhelyet szeretne kialakítani Békéscsabán. Ezért kéri a Lenin szobor tulajdonos települések lakóit, hogy a közterületeken lévő emlékműveket ne törjék össze, ne olvasszák be, hanem ajánlják fel a leendő békéscsabai "Lenin szobrok parkja" javára. Az elképzelések szerint egy 3 méter kőfallal körülkerített parkban helyeznék el Magyarország összes volt köztéri Lenin szobrát, ahol - belépődíj ellenében - bárki megnézhetné e kor emlékeit. A szervezet úgy gondolja, hogy a világkiállítás közeledtével olyan zarándokhelyet lehetne így teremteni, aminek látványáért ide az ország végébe is ellátogatnának, nemcsak Európa legkülönbözőbb országaiból, de még a Tengerentúlról is.

-

(K r ó n i k a)

Claudia napja vaan. Sok boldogságot kívánunka névnapjukat ünneplő hallgatóinknak. ---

-

Az igazgató úr maszek vegyszertemetője, - avagy, nem a környezetvédelem kakaskodik a szemétdombon Békéscsabán. - Cseh Éva riportját hallják:

- Bűdös, ez tény, műanyag zsákok tömkelege és valami fekete porszerű. Hát, pfúj de bűdös!
- (Egy férfi) Nagyon bűdös. Beton nincs alatta, tehát kiszivároghat.
- BOROS Lászlóval, a Békés megyei Természetvédő Egyesület vezetőjével egy kertben vagyunk Békéscsabán.
- (BOROS) Telefonértesítést érkezett, hogy nézzük meg ezt a területet, mert a lakosság nagyon retteg. Úgy tudják, hogy itt nagyon veszélyes vegyi anyagokat tárolnak, primitív körülmények között.
- Nem tudja, hogy a szomszédban a fólia alatt mi van?
- Arra én is kíváncsi volnék. Ez a terület itt a Patyolat igazgatójáé. Nem néztem a rendszámot, hogy kinek a kocsija, csak láttam a múlt héten, hogy IFÁ-ról pakoltak ottan. Nem akarunk kellemetlenséget, veszedelmet. Nézzenek utána maguk!
- A következő helyszín a békéscsabai Patyolat Vállalat, ahol kétórás várakozás után kiderült, hogy az igazgató egész héten elfoglalt, így az ő véleményét egy más alkalommal hallhatják. Annyit azért megtudtam a Patyolatnál, hogy a direktor úr annyira önzetlen a vállalatával szemben, hogy már két éve - helyszűke miatt - saját telkére szállítatja üzeme és más patyolatok vegyszerét, - mármint a perklóretilén tartalmú, veszélyes hulladékot. Merthogy ez annak minősül, megtudtam a Körösvidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság környezetvédelmi titkárától, aki cserében tőlem tudta meg, hogy Békéscsaba területén létezik egy sok száz tonna bűzös anyagot tartalmazó, illegális veszélyes-hulladék lerakóhely. A Körkörvizig munkatársai, bár hihetetlennek tűnt számukra, - mert olyannal még ezidáig nem találkoztak, hogy valaki sjaát belterületi telkét használja ilyen célokra - a saját szemükkel is meggyőződtek a már két éve meglévő hulladékhalomról.

(K r ó n i k a)

- VÁGÓ Júlianna környezetvédelmi osztályvezető.
- (VÁGÓ) Arról természetesen tudunk, hogy más megoldás híján műanyag-edényben, de eléggé nagy mennyiségű regenerálási hulladék gyűlik, folyomaatosan gyűlik és itt van.
- A Patyolat területén.
- Igen.
- A Patyolat igazgatójának a saját telkén gyűlik ez a, most már több vagonra-tonnára szaporodott anyag. Ezt kellene, hogy megnézzük.
- Magánterületre vagy a közérdekű bejelentő, vagy - ne rendőrségleg, ha egy mód van rá -, vagy meg kell várni a tulajdonost.
- A tulajdonosra várunk már itt néhány órája.
- A megbízottjával mehetünk be magánterületre, - mert hát magánterületről van szó, mégha nyitott is.
- Bevallom, Békéscsaba lakossága érdekében magánterületre önkényesen behatoltam.
- Akkor viszont nem egyszerű a továbblépés, mert az én feltételeim, meg lehetőségeim szerint itt az tűnik járhatónak...
- Na most, tételezzük fel, gyújtóbomba lenne elhelyezve, akkor is ennyire ragaszkodik a szabályokhoz?
- Én azt hiszem ahhoz, hogy normálisan lehessen ügyintézni és mindent csinálni, akkor egy bizonyos szabályrendszert be kell tartani.
- Hát csak nem tartottuk be a szabályokat, rávettem a környezetvédelemért felelősöket, hogy nézzük meg ezt a valmit.
- (Most már a helyszínen vannak. -) Ez persze fóliára van rárakva.
- (Tudósító) Húha. Na, jujj, víz, tessék, a cipőmbé bele. Ez veszélyes hulladéknak minősül?
- Veszélyes hulladéknak minősül jelen körülmények között és ebből nem is állapítható meg, hogy mi is van a 'scomag legközepén.

-

Most hírek röviden.

Soviniszta román tömeg rohanta meg a Magyarok Demorkaitkus Szövetségének marosvásárhelyi székházát. Az ott tartózkodók közül többen megsebesültek.---(Ism.)

A szovjet kormány kényszerítő intézkedéseket vezetett be a függetlenséget követelő Litvániában.

(K r ó n i k a)

A csehszlovák parlament kulturális bizottsága elhasztotta a komáromi magyar egyetem ügyének megvitatását.

Az izraeli Munkapárt vezetője kijelentette; a megalakítandó új komrány is csak a megszállt területeken élő palesztínokkal hajlandó tárgyalni.

Japán meghívásra 50 magyar kormányhivatalnok és gazdasági vezető utazik ma a szigetországba kéthetes vállalatirányítási továbbképzésre.

-

A fusizó vegyészek esete. Példátlan kábítószerbotrány Leningrádban. Izbéki Gábort hallják. --- (2,5 millió rubel forgalmi értékű kábítószert foglalt le a szovjet rendőrség, amikor rajtaütöttek két titkos laboratóriumon Leningrádban.---)

-

Pénteken ismét könyvárverés. A ritkaságok már megtekinthető. Az eladásra felkínált 296 kötet többsége az elmúlt idők anekdotáit, humorát örökíti meg. - Szathmáry Ilona néhány becses ritkaságot már fellapozott.---(Könyvismertetés. -)

Ma száz esztendeje született B.Gigli, a világhírű operaénekes.---

Az amerikai évdelmi minsizter kijelentette, hogy Bush elnök elkötelezett híve az űrvédelmi rendszerek telepítésének. R.Cheney elutasította a CIA igazgatójának a véleményét, miszerint a szovjet katonai fenyegetés jelentősen enyhült. Cheney úgy véli, hogy folytatódik a szovjet hadászati fegyverek korszerűsítése és ez nem teszi lehetővé, hogy továbbcsökkentsék az európai védelmi erőfeszítéseket. - A témához kapcsolódik az a beszélgetés, amelyet Csák Elemér folytatott Washingtonban egy neves politológussal, Kenneth Adelman, Reagan elnök leszerelési igazgatója volt. (--- Az adás szalagon meghallgatható.---)

-

(K r ó n i k a)

LAPSZEMLE-II.---(Ismétlések.)

Ma reggel több ízben beszámoltunk a marosvásárhelyi eseményekről. Arról, hogy a felúszított tömeg emgrohanta a Magyar Dmeorkatikus Szövetség székházát. Ma délután 6 órakor több magyarországi párt békés titlakozó demonstrációt tart Budapesten a Hősök terén. A Magyar Dmeorkata Fórum arra kéri minden szervezet képviselőjét, hogy egyikük se használja fel pártja népszerűsítésére ezt a tütnetést. A Hősök terén ma csak nemzeti színű zászlók lobogjanak.

- o -

KOSSUTH - adó

HÍREK

8,00 h

Marosvásárhelyen mára általános sztrájkot hirdettek a magyar nemzetiségű munkások, titlakozásul a tegnapi pogrom miatt, amelyben állítólag egy ember meghalt. A tervek szerint a magyar felvonulók ezekben a percekben gyülekeznek a helyi rádióstúdió előtt. Az elmúlt órák eseményeiről Oltványi Ottó küldött beszámolót:

- Az éjszaka viszonylagos nyugalommal telt el Marosvásárhelyen.--(Ism.)

A Magyar Dmeorkata Fórum elnöksége tütnetésre hívott fel ma este 6 órára a Hősök terére, titlakozásul a marosvásárhelyi magyarellenes pogrom miatt. Az MDF vezetői az éjszakai órákban a budapesti román nagykövetséghez vonultak, ahol sikertelenül próbálták átadni tiltakozó jegyzéküket.

A Szabad Demorkaták Szövetsége szintén nyilatkozatban ítélte el a marosvásárhelyi eseményeket és ugyancsak közös tütnetésre hívnak a Hősök terére.

A Szocialista Párt azonnali hatékony intézkedéseket sürget, míg a Magyarországi Szociáldemokrata Párt az Európa Parlamenthez fordult

(hírek, 8,00 h)

határozott fellépést kérve a román nacionalista megnyilvánulásokkal szemben.

Budapesten ma magyar-szovjet gazdasági tárgyalások kezdődnek az ideai árucseresegyezményről.---(Ism.)

A szovjet kormány figyelemztette a vilniusi vezetést, hogy törvénytelennek tekinti a SZU pénzügyi egységét és külgazdasági kapcsolatait sértő lépéseket.--- Moszkvából jelenti Izbéki Gábor:

- A SZU minden nehézség ellenére végre tudja hajtani a tervezett változásokat és igaz egész Kelet-Európára is. Így nyilatkozott M.Gorbacsov mielőtt tegnap tárgyalni kezdett a bolgár kormányfővel. A szovjet külügyi szóvivő tegnap közölte, hogy Moszkva teljes mértékben tiszteltben tartja a keletnémet polgárok választását és ennek nyomán ez érvényes lesz nyilván majd minden más kelet-európai országra is. Ugyanakkor Gorbacsovnak itthon most a reformkorszak egyik legnagyobb válságával kell megküzdenie, a vilniusi parlament ugyanis ragaszkodik a függetlenségről hozott döntéséhez, Moszkva viszont továbbra is csak egynek tekinti Litvániát a szövetségi köztársaságok közül, sőt, kormányrendelettel megerősítette a központi irányító és ellenőrző szerepét a köztársaságban. A viszály elmérgesedni látszik és el is mérgesedhet, ha csak Gorbacsovnak nincs a kezében valami titkos adu, amivel a szokásos időnyerési taktika most is eredményre vezethet.

-

Hatos lottónyeremények: ---

- o -

KOSSUTH - adó

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

8.50 h

- Berlini tudósítónk, Bedő Iván levele:

- A bajúszos apuka - hátán is kisgyerekekkel - őszinte meglepetéssel kiáltott föl; "Ez nem lehet igaz! Donald kacsa a KB-ban?" - Aki négy évtizeden át megszokta, hogy a KB épülete megközelíthetetlenül, szinte katonai erődítményként terpeszkedik a berlini belvárosban, az joggal csodálkozott el tegnap a új nevű párt, a Dmeorkatikus Szocializmus Pártja egésznapos választási partyja láttán. --- (- Az első szabad választás hangulatáról, a kiváltságosoknak fenntartott épületben lezajlott ünnepi szórakozásról számol be a tudósító. --- A fiatalok bolondos ötleteiről, az átfirkált pártjelvényekről szól a tudósítás. Meglepetésnek számít a kereszténydmeokraták győzelme, akik mögött alaposan lemaradtak a többi pártok. --- Tervek, találgatások a pártkoalíciót illetően, a német újraegyesítés fényében.--- A válsztásokra a nyugatnémet cégek nagymennyiségű élelmiszert, friss zöldséget, gyümölcsöt szállítottak az NDK-ba, a tömegkommunikációs eszközöket beköttették a nyugat-berlini hálózatba, a sajtóközpontokba nyugat-berlini telefülkéket állítottak föl. A nyugatnémet technika, áru és tőke beáramlása minden előzetes értesítés nélkül már az utóbbi hetekben megkezdődött. Ennek folytatását az NDK választópolgárai a kereszténydemorkaták kezébe adták. - A győzets kereszténydemorkatáknak azért múltja is van. Ez a párt azoknak az ún. blokkpártoknak az egyike volt, amelyek a NSZEP-tal együtt ültek a parlamentben és a komrányban. Az állampárt munkáját fújták ők is, ezért nem kis teljesítmény volt a CDU-tól, hogy hónapok alatt sikerült megváltoztatni arcukat és így lehetséges alternatívaként jelent meg. A siker nemcsak az új pártelnöknek, hanem sokkal inkább a nagy testvérpártnak és személy szerint Kohl kancellárnak. - A tegnap hősei, az NDK ellenzék nem volt igazán erős, ők most Béke és Emberjogi Kezdeményezés néven mozgalommá szerveződtek. Tavaly ősszel alakult az Új Fórum, amelynek nevét akkor világszerte emlegették, mint olyan emebreket, akik börtönbüntetés kockázatával kezdték meg az ellenállást a Honecker-rendszerrel szemben. Nos, ezek a csoportok és egy harmadik mozglaom közösen indulnak a választáson és alig 3 %-ot kaptak. Ma már úgy néz ki, elfeledték őket. Egyik volt ellenzéki szerint: eddig is ellenzékiek voltunk, ezután is maradunk. Már megszoktuk!---)

KOSSUTH - adó.

(MÁrcius 19-i adás.)

GONG.

19 h. 50.

A közvéleménykutatás pártatlansága.

A Gong mai adásában Hán Endrét a MEDIÁN KFT igazgatóját hallják.

- A nicaraguai példa az rávilágít a közvéleménykutatás korlátaira. És mivel mi nagyon hasonló helyzetben vagyunk egy átmeneti időszakban ezért ez mindenkit izgat, hogy hogy lehet ekkorát hibázni. Azt gondolom egyrészt, hogy nem olyan rendkívüli dolog ez. Nicaraguánál sokkal nagyobb demokratikus hagyományokkal rendelkező országokban is időről-időre elkövetnek nagy közismert közvéleménykutató cégek is komoly baklövéseket. Vagyis nem tudják előre pontosan megmondani, hogy mi lesz és erre mindig van utólag magyarázat.

- Nem is a közvéleménykutatás szakmai oldala izgat, inkább az a sajátos társadalmi jelenség ami esetleg itt összekapcsolja Magyarországot itt Nicaraguával. Egész egyszerűen aze emberek a hivataltól úgy látszik tartanak. Itt is, Magyarországon is meg Nicaraguában is. És úgy látszik a közvéleménykutatás mint hivatalos gesztus, mint hivatalos intézmény jelent meg az emberek előtt és mint hivatalhoz viszonyultak. És lehet, hogy itt is ezért nehéz igazán jó eredményt kihozni, mert még gyanakszanak az emberek, hogy ha elmegy hozzájuk egy kérdező biztos, hogy de Istenem, hát hol használják fel ezeket az adatokat? Kiknek a kezébe kerül? Miért, miért jött el ez az ember hozzám?

- Azért ezzel én vitatkoznék. Magyarország ebből a szempontból igen nagy változáson ment át az elmúlt két évtizedben. Én két évtizeddel ezelőtt kérdező biztosként kezdtem a munkámat és ezen a pályán és azt mondhatom, hogy akkor még tényleg nagyon erősen élt az emberekben, hogy valami Pestről jött nadrágos, hivatalos emberek és nagyon nehéz volt megértetni, hogy mi mit is akarunk. Én úgy látom, hogy mára már elporlad ez. Nicaraguában egészen más a helyzet. Ott egy katonai diktatura a szegény falusi, trópusi szegény falvakban katonai kocsik járnak fel-alá és tényleg tudom, hogy szakmai részletek nem olyan érdekesek, de konkrétan kiderült, hogy a közvéleménykutató cégek egyike-másika, mert sok cég volt, köztük amerikai, venezuelai, kostarikai cégek, nem igazán nézték meg, hogy kiket alkalmaznak. És elkötelezett sandinista támogatókat vettek fel kérdezőbiztosít munkára, akik nem ártalották meg a sandinista jelvényt

is magukon hagyni. Na most annál siokkal feszültebb volt a lérkör Nicaraguában, mintsem, hogy ilyen helyzetbe az emberek őszintén válaszoljanak. Magyarországon én úgy látom, hogy mára már nagyon szükség rétegre szorult vissza az a jelenség, hogy a közvéleménykutatóknak az emberek ne mernének igazat mondani. Erra ha úgy tetszik adatom is van. Mert ma már - hát egyáltalán nem is tudom mi a jó válasz - komoly gondot okoz a mostani vizsgálataink elemzésekor, hogy vajon a nem tudom válasz, akitérő válasz, mondjuk egy párt megítélésében, egy ilyen szimulált választási helyzetben, vajon az ellenzéki párthoz való vonzódást, vagy éppen valamelyik szocialista, kommunista utódpárthoz való vonzódást takarja-e. Tehát neme gészen egyértelmű ma már, hogy mi az a vélemény, mi az a kényes kérdés, amire az emberek nem szívesen válaszolnak. Azt már csak zárójelbe mondom, ha a közvéleménykutatás szakmailag megalapozott, akkor elég jó eszközök vannak arra, hogy a ényes kérdésekre, az esetleg rejtani kívánt válaszokat is megkapjuk. Míg 10 évvel ezelőttről van olyan tapasztalatom, hogy megfelelő, ügyes kérdezési technikával, pl. azokban az időkben a SZABAD EURÓPA RÁDIÓ hallgatásáról lehetett előállítani, mint hogyha csak egyszerűen megkérdeztük, hogy szokta-e hallgatni. Tehát Magyarországon én ilyen problémát nem érzek. Sokkal nagyobb probléma az, hogy az emberek Magyarországon, ha már a nicaraguai helyzethez, tehát egy választási előrejelzés szempontjából nézzük a dolgokat, sokkal több a bizonytalansági tényező mint a stabil demokráciákban. A stabil demokráciákban egy prognózis elkészítéséhez nem csupán azt kérdezik meg az emberek - től, hogy kire fog szavazni, hanem számos más információ van arról, hogy abban a lakóközvetben, abban a társadalmi csoportban, esetleg abban a családban miféle tradíciók vannak, amelyeknek a meghosszabbítása alapján nagyon jó becsléseket lehet csinálni. Tehát mindig van ingadozás. Egy pártnak az ügyetlen politikája miatt elfordulhatnak tőle hagyományos támogatói is. De azért társadalmi méretekbe mégis sokkal több az a történelmi tendencia, aminek a meghosszabbítása segít. Nálunk egész egyszerűen valami nagyon új dolog elé nézünk és hát emiatt is rendkívül magas, a legutóbbi felmérésünk szerint is rendkívül magas azoknak az embereknek az aránya, akik részt akarnak venni a választásokon, de még nem tudják, hogy kire szavaznak.

- Elképzelhető, hogy ebben az esetben mivel ekkora a bizonytalansági tényező, akkor telejse eselemk lesznek a döntőek? Tehát egy sajátos fellépési mód, a megjelenés? Hiszen nagyon sok esetben a

(A közvéleménykutatás pártatlansága.)

programok nagyon hasonlóak. Igazán tradicionális szavazótömbök nincsenek. Mondjuk tradicionális munkáspárti vagy tradicionális konzervatív párti szavazóréteg. Ilyenkor nem ilyen ad hoc elemek kerülnek előtérbe?

- Hát lehet, hogy cinikusan hangzik amit mondok, de úgy gondolom, hogy nálunk túlságosan is felértékelődött a program, a prtok programja valami, meg az egyéni jelöltek programjával szemben is olyan nagy várakozások vannak, amik szerintem jogosak, szóval ott ahol a demokráciát komolyan veszik és nálunk most igazán azt hiszem, hogy mindenki komolyan veszi, ott érthető ez az igény, de az látható bármelyik hagyományos demokráciában, hogy a szavazóknak a jelentős része igenis olyan szubjektív, politikailag másodlagos tényezők alapján dönt, amiket mi hát most ilyen,ilyen lenézően emlegetünk. Pl. az azt,hogy a képviselőjelölt az rokonszenves legyen, külső megjelenésében is, beszédmodorában is. Jó szónoki képességekkel rendelkezzen. Azt gondolom, hogy Reagan elnök egész biztosan nem ért volna el akkora választási sikereket két ízben is, ha nincs megáldva igen kitűnő előadói képességekkel. Erről nálunk, mikor Amerikáról van szó, akkor meglehetősen lenézően szoktunk beszélni. De én ebben akérdésben nem nagyon szeretnék értéktéleteekt hangoztatni.

- Na én nem is értéktételeket akarok első sorban kipróbálni belőled, hanem azt, hogy van-e erre visszacsatolás a közvéleménykutatásba, hogy valóban ezeket előtérbe helyezik, preferálják az emberek?

- Hm, van és pl. olyan adatunk van,hogy a választási helyzetben az, hogy milyen a képviselőjelölt személyisége az a lefontosabb motiváció között van, amellet, hogy természetesen valamiféle programot is várnak tőle meg nagyon erősen várják tőle azt a ma már talán nem egészen korszerű mentalitást, hogy a helyi érdekeket képviselje a parlamentben. Ma egy kicsit más az elképzelésünk egy-egy parlament működéséről, mint az emberekben még nagyon erősen bent él. De ebbe se különbözünk. Éppen a múlt héten volt alkalmam amerikai szakemberekkel beszélgetni erről és leginkább az lepett meg, hogy milyen sok szempontból hasonlít a két társadalom, amikor a szavazói magatartásról beszélünk. Ugy úgy nevezik,hogy a járda kérdések. Hát nagyon ismerjük Magyarországról. A falusi, kisvárosi lakosságot első sorban az érdekli, hogy el fogják-e tudni intézni a járdáját. Meg lesz-e építve az új járda. Amerikában is ilyen problémák foglalkoztatják az embereket, amikor egy képviselő ügyében döntenek.

PETŐFI - adó

HÍREK

9.00 h

(--- Az adás alig érthető.---)

- o -

KOSSUH - adó

HÍREK

10,00 h

TŐKÉS László szerint a román kormánynak és az ellenzéknek el kell határolódnia a Vatra Romaneasca marosvásárhelyi fellépésétől. A temesvári lelkész a kalifornia törvényhozás előtt mondott beszédében hangsúlyozta, a történetek is mutatják, milyen nagy szükség van arra, hogy a nemzetközi közvélemény figyelemmel kíséri-e a romániai fejleményeket.

Az Amerikai Magyar Emberjogi Alapítvány, - amely TŐKÉS László körútját is szervezi - nyilatkozatban hívta fel a washingtoni kormányt, ítélje el a romániai sovíniszta csoportok tevékenységét és ne adja meg Bukarestnek a legnagyobb kereskedelmi kedvezményt mindaddig, amíg ott nem biztosítják az emberi jogokat.

Románia ideiglenes elnöke mára virradóra tévé-beszédében intette nyugalomra és önmérsékletre az ország lakóit. A marosvásárhelyi magyar nemzetiségű munkások mára általános sztrájkot hirdettek a tegnapi támadás elleni titlakozásul. A Maros megyei kórházban arról tájékoztatták az MTI tudósítóját, hogy az összezsapások után 11 sebesültet szállítottak be. Reggelre ketten maradtak a kórházban, egyikük SÜTŐ András író, akinek állapota továbbra is súlyos, de nem életveszélyes.

A Magyar Demokata Fórum és a Szabad Dmeokraták Szövetsége ma este 6 órára békés demonstrációt hirdetett meg a Hősök terére, titlakozásul a tegnapi marosvásárhelyi pogrom ellen. Az MDF dokumnetummal szólítja fel a román kormányt, hogy szavatolja a magyar kisebbség jogait

(hírek, 10.00 h)

és testi épségét, továbbá hogy vonja felelősségre a támadás szervezőit és végrehajtóit. Az SZDSZ haladéktalan közbelépést vár a román hatóságoktól a további hasonló atrocitások megelőzésére. - Hasonló nyilatkozatot tett közzé a Magyar Szocialista és Szociáldemokrata Párt. A szabad demokraták egyúttal felkérték Mazowiecki lengyel kormányfőt és Havel csehszlovák elnököt, hogy ők is tiltakozzanak a történetek miatt.

Litvánia új államfője a tárgyalások kezdeti szakaszának minősítette a szovjet kormány tegnapielőtti nyilatkozatát. Moszkva - mint ismeretes - gazdasági kötelességei betartására szólította fel a köztársaságot és azzal vádolta Litvániát, hogy sietve rá akarja tenni a kezét az országos vállalatokra és magánkézbe kívánja adni azokat. Landsbergis nyilatkozatában egyetértett azzal a moszkvai nézettel, hogy meg kell őrizni a szoros litván-szovjet gazdasági kapcsolatokból fakadó előnyöket.

A francia államfő újból kijelentette, hogy mielőbb nemzetközi jogi megállapodásban kell rögzíteni a leendő Németország határainak sértetlenségét. Mitterrand a Havel csehszlovák elnök tiszteletére adott tegnapi vacsorán úgy vélte, hogy csakis ilyen szerződés vethet véget azoknak az aggodalmaknak és bizonytalanságoknak, amelyek a német újraegyesítést kísérik. Havel válaszában arról szólt, hogy Prága hozzá kíván járulni az európai egység megteremtéséhez és támogatja Mitterrand terveit egy európai konföderáció létrehozására.

Az amerikai védelmi miniszter ismét azt hangoztatta, hogy maradéktalanul meg kell valósítani az űrfegyverkezési programot.---

PETŐFI - adó

HÍREK

11,00 h

Ma reggel repülőgéppel a bukaresti központi katonai kórházba vitték SÜTŐ Andrást, aki súlyosan megsérült a tegnapi magyarellenes pogrom során. Diplomáciai tárgyalások kezdődtek arról, hogy SÜTŐ Andrást gyógykezelésre Budapestre szállítsák. - Közben az Egy.Államokban tartózkodó TÖKÉS László kijelentette, hogy a román kormánynak és az ellenzéknek el kell határolnia magát a Vatra Romeneasca tegnapi véres fellépésétől.

Prágában tárgyal(érthetetlen. Prága és az Európai Közösség kapcsolatairól folynak a tárgyalások.-)

A kínai kommunista párt nem mond le vezető szerepéről és csírájában elfojt minden rendszerellenes megmozdulást. Ezt Li Peng miniszterelnök jelentette ki a Parlament idei ülészakát megnyitó beszédében. Kína külkapcsolatairól szólva elmondta, hogy Pekinget aggasztják a kelet-európai változások, de továbbra is normális, baráti kapcsolatokra törekszik ezekkel az államokkal. A parlament kéthetes törvényt fogadnak el arról, hogy nem államosítják a Kínában működő külföldi vállalatokat.

A nicaraguai kormányellenes erői csak akkor kaphatnak új washingtoni segélyeket, ha leteszik a fegyvert.---

Budapestén ma hajnalban, eddig ismeretlen okból, tűz ütött ki a szovjet hadsereg Bécsi úti laktanyájának garázsában. Hat gépjármű leégett, az anyagi kár jelentős, de személyi sérülés nem történt.

KOSSUTH - adó

DÉLI KRÓNIKA

12.00 h

- A mikrofonnál: Németh Miklós Attila.

- Tartalomjegyzék: ---

Először Oltványi Ottó friss bukaresti tudósítását hallgassák meg:

- SÜTŐ András katonai repülőgéppel Marosvásárhelyről Bukarestbe szállították, hogy onnan továbbvigyék gyógykezelés céljából Budapestre. A neves magyar író állapota továbbra is súlyos, mert az ütlekelések miatt még koponyasérülést is szenvedett. Marosvásárhelyen a tegnapi pogrom színhelyén jelenleg közel százezer ember tartózkodik, valamennyien magyarok és olyan románok, akik elítélik a hétfői vandalizmust. A tömeg nagygyűlésen vesz részt és ezen követeléseket fogalmaznak meg. Követelik többek között, hogy Ion Iliescu, az Ideiglenes Nemzeti Egységtanács elnöke és KIRÁLY Károly, a tanács alelnöke, azonnal repüljön Marosvásárhelyre. A tömeg addig nem távozik el a főtérről, ameddig nem teljesítik követeléseiket. A tegnap brutális módon alelnöki tisztéből lemondatot KINCSES Elődöt visszahelyezték választott funkciójába. A tömeg harsogja a magyar anyanyelvű oktatás visszaállítását és a nemzetiséget megillető jogok teljesítését. Amennyiben nem válnak valóra a határozott követeléseik, akkor Marosvásárhelyen és Maros megyében általános sztrájkot kezdenek. Elítélve a Vatra Romaneasca által szervezett hétfői pogromot és akciót, a Romániai Magyar Demokata Szövetség országos elnöksége ma délelőtt nyilatkozatot tett közzé, amelyben követeli a Vatra Romaneasca feloszlátását és kéri, hogy törvényileg vonják felelősségre a pogrom akcióinak szervezőit. Ellenkező esetben, - szögezi le a komrányhoz eljuttatott nyilatkozat - az RMDSZ megítélése szerint, az ország pusztító polgárháború szakadékaiba zuhanhat és ezzel mérhetetlen károkat mér magára, eltávolodik az összeurópai fejlődéssorozattól, elszakad a civilizált világtól.

-

HORN Gyula magyar külügyminiszter ma délelőtt magához kérette Románia budapesti nagykövetét. A magyar diplomácia vezetőjével a találkozót követően Kulcsár István beszélgetett:

(DK)

- HORN Gyula külügyminisztertől az imént távozott Simion Pop román nagykövet. A Miniszter Úr kérte őt, mit közölt vele?

- (HORN) Hát én szóvá tettem a súlyos incidenseket Marosvásárhelyen és más hasonló pogromszerű jelenségeket, hangsúlyozva azt, hogy ezek nem előzmények nélküli esetek, hiszen már március 15-én és azt megelőzően sor került hasonló dolgokra. Kifejeztem mélyszégyen aggodalmunkat, egyidejűleg átadtam NÉMETH Miklós kormányfő szóbeli üzenetét Petre Román román miniszterelnöknek, amelyben kérjük, hogy haladéktalanul avatkozzanak közbe a nacionalista kilengésekkel, súlyos atrocitásokkal szembe, hiszen mint ismeretes, a rendőrség és katonaság Marosvásárhelyen is tétlenül nézte a dolgok elfajulását. És a hatalomnak, a vezetésnek haladéktalanul közbe kell lépni, mielőtt ez továbbterjed. Ha már szóba került a pogrom, hadd említsem meg, mint ismeretes, SÜTŐ Andrást súlyosan megsebesítették. Most pillanatnyilag a bukaresti központi katonai kórházban van. Úgy tűnik, hogy elkerülhetetlen az operáció. A Honvédelmi Minisztériummal együtt megszerveztük különgép kiküldését orvosokkal, egészségügyi felszerelésekkel és ha szállítható SÜTŐ András, akkor Budapestre fogják hozni. Ezen kívül én ma reggel személyes üzenettel fordultam Perez de Cuellarhoz, az ENSZ főtitkárához, valamint Martensonhoz, az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának vezetőjéhez, amelyben felhívtam erre a súlyos helyzetre a figyelmüket és haladéktalan közbenjárást kértem tőlük, hiszen Románia ugynaúgy, mint Magyarország, az ENSZ tagja, vállalt nagyon komoly nemzetközi kötelezettségeket az emberi jogok, - így a kisebbség - védelme biztosítása érdekében. Tehát az ENSZ sem nézheti tétlenül. Ugyancsak üzenettel fordulok a bécsi utótalálkozó többi - tehát 34 - tagállamához, hiszen az utótalálkozó dokumentuma nemcsak azt írja elő a részes államok kötelezettségeként, hogy információt tartoznak adni minden ilyen esetről, hanem felhatalmazza az országokat, hogy ha ilyen esetek fordulnak elő, akkor haladéktalan intézkedést igényeljenek és ezzel forduljanak valamennyi résztvevőhöz. Ez történt és hozzá szeretném tenni, hogy éjszakai is már kezdeményeztünk kapcsolatot a román vezetéssel, - mert ha nem lép azonnal és hathatósan, akkor nagyon súlyos helyzet alakulhat ki.

- Milyen választ kaptak Bukarestből, Miniszter Úr?

- Sajnos nem sikerült a nagykövetünknek érintkezésbe lépni sem Iliescu

(DK)

val, sem a többi román vezetővel. Ma délelőtt viszont találkoztak a kórházban, SÜTŐ András betegágyánál, ahol az elnök mélyszégyenű sajnálatát fejezte ki, ugyanakkor a nagykövetünk pedig igényelte azt, hogy a vezetés, a hatalom azonnal lépjen közbe. - Én azt szeretném mondani, hogy mi változatlanul a román-magyar viszony új alapokra helyezése mellett szállunk síkra, de rendkívüli mértékben aggódunk az újraéledő nacionalista jelenségek miatt. Hozzátevé mégvalamit; hogy ezek háttérében - megítélésünk szerint - azok, a Ceausescu-diktatúra idejéből fennmaradt személyek is működnek és olyan tendenciát tapasztalunk Romániában - komoly pártok részéről, vagy szélsőséges, sőt, fasisztoid szervezetek részéről - akik és amelyek ezt a mostani zűrzavaros helyzetet föl akarják használni a saját céljaikra. Meg kell mondanom, megítélésem szerint mindaz, ami ott végbemegy, ez nemcsak a magyar-román viszornak árt súlyos, az erdélyi magyarság érdekeinek, hanem súlyosan árt Románia demokratikus kilátásainak is. Tehát a román vezetés érdeke, saját érdeke is, hogy hathatósan föllépjen ezekkel szemben és ne csak ígéreteket, meg sajnálkozást fogalmazzon meg.

-

HORN Gyula külügyminiszter egyébként a Biztonsági Tanács elnökéhez is eljuttatta az üzenetet. Azzal kapcsolatban kérdezte őt Kulcsár István, hogy a külügyminiszter ma délelőtt magához kérette Románia nagykövetét.

Budapesten a Parlamentben az Országos Vallásügyi Tanács sajtótájékoztatóján is szóba került a romániai események. - Erről Gulyás Erika számol be:

- A magyar kormány a nemzet sorsáért érzett felelősségtől vezérelve tájékoztatja a marosvásárhelyi eseményekről az Emberi Jogok Bizottságát, az ENSZ főtitkárát azzal a kéreccsel, hogy segítsék a tragikus események lokalizálását, nehogy beláthatatlan következményekkel járó, akut válsággóc alakuljon ki. Egyben tájékoztatást vár a román kormánytól a marosvásárhelyi tragikus eseményekről, elvárja a rendezavarók felelősségrevonását, - mondta NÉMETH Miklós miniszterelnök az Országos Vallásügyi Tanács ülésén. Egyben bejelentette, hogy a

(DK)

kormány különrepülőgépet küldött - orvosokkal és megfelelő kórházi személyekkel - Bukarestbe azért, hogy az időközben odaszállított SÜTŐ Andrást megvizsgálják és amennyiben állapota megengedi, Budapestre szállítsák. A miniszterelnök bevezetőjében köszönetet mondott a magyar egyházak vezetőjének az átmenet hónapjaiban tanúsított felelősségteljes magatartásukért, szervező munkájukért. A Vallásügyi Tanács tagjai ezután meghallgatták KULCSÁR Kálmán igazságügyminiszter tájékoztatóját arról, hogy elkészült az a törvénytervezet, amely a hajdan egyházi tulajdonban volt ingatlanok visszaadását szabályozza. A Parlament azonban már nem vállalkozott az utolsó ülésén ennek megtárgyalására, ez már az új országgyűlés feladata lesz. A törvénytervezet azonban, KULCSÁR Kálmán szerint, pusztán léteével is megakadályozza ezeknek az ingatlanoknak az adásvételét. A felszólaló egyházi vezetők ugyanakkor hangot adtak pesszimizmusuknak is, mert - mint mondták - az eddigi tárgyalások ugyan nagyon udvariasan hangnemben történtek, de nem sok eredménnyel zárultak, hiszen a legtöbb volt egyházi épületben valamilyen közintézmény működik, amelynek szinte lehetetlen új helyet találni.

-

TÖKÉS László szerint.....

(DK.)

TÖKÉS LÁSZLÓ szerint a román kormány és az ellenzéknek el kell határolódnia a Vatra Rumaniesca marosvásárhelyi fellépésétől. A temesvári lalkész a kaliforniai törvényhozás előtt mondott beszédében hangsúlyozta, a történetek is mutatják, milyen nagy szükség van arra, hogy a nemzetközi közvélemény figyelemmel kísérje a romániai fejleményeket.

Az amerikai magyar emberi jogi alapítvány, amely TÖKÉS LÁSZLÓ körutját is szervezi, nyilatkozatban hívta fel a washingtoni kormányt ítélje el a romániai sovíniszta csoportok tevéklenségét és ne adja meg Bukarestnek a legnagyobb kereskedelmi kedvezményt mindaddig amíg ott nem biztosítják az emberi jogokat.

Mára általánso sztrájkot hirdetek Marosvásárhelyen. Hogy milyen események zajlottak délelőtt, illetve valójában mi és hogyan történt tegnap, erről a romániai rádió marosvásárhelyi stúdiójának vezetőjét GÁSPÁR SÁNDORT kérdeztük Sipos Rékával:

- Itt a stúdióban már az MRDSZ volt urvadhelyi és sepszigyentgyörgyi határozata várt engem. Ebben figyelmeztető sztrájkot terveztek déli 12 és 1 óra közé a székely lakta városokban. Marosvásárhelyen a tömeg reggel óta gyűlkezett, várták az RMDSZ a magyarság érdekképviselői szervezetének az állásfoglalását. Ugy vélték, ha az állásfoglalások késnek akkor saját kezdeményezésükre spontánul megindultak a tömegek. Hangsúlyozom a tömegek, a központ felé.

A megyei tancásnak a magyar nemzetiségi tagjai felszólitották a lakosságot, hogy viselkedjen csendesen és ne vonuljon ki az utcára, mert provokációknak lesznek kitéve. Mindegyik állásfoglalás kérte a tegnapi események sürgős kivizsgálását és a vétkes személyek felelősségre vonását. Felelősnek tartják a municipum és a megye vezetőit, akik vagy nem tudták, vagy nem akarták megakadályozni a tegnapi eseményeket. Sokan vannak akiket megvertek, de akik nem kerültek kórházba, ellenben látható nyomokat viselnek. A mai napon semmiféle zavargásra sor nem került Marosvásárhelyen. A tömeg fegyelmezetten, példásan viselkedik. A gyárakból szinte mindenki kivonult. Jelenleg a Fő-téren a tömeg abban a tudatban várakozik, hogy a nemzeti egységtanács elnöke nemsokára Marosvásárhelyre fog érkezni.

- Amikor tömegről beszél, akkor románokra, magyarokra egyaránt gond

- A tömeg nagy része magyar nemzetiségű. A tegnapi eseményekben

(DK.)

Marosvásárhelyi polgári román lakossága nem vett részt. Faluról behozott csőcselék volt az aki a dúlásokat elkövette.

- Olyan híreket is hallottunk, hogy hát ezek az emberek nem igazán voltak józanok?

- Igen., ez is igaz.

- Milyen felszereléssel támadtak önökre?

- Kasza, cséphadaró.

- Miféle járművekkel szállították őket?

- Tehetrautóval és autóbusszal.

- Lehet tudni, hogy ezek a teherutók és autóbuszok kinek a tulajdonában vannak?

- Még nem tudom.

- De arról bvan-e esetleg sejtésük, hogy kik szervezeték?

- Sejtésem van, bizonyítékom nincs.

- De körülhatárolható az a 2-3 falu, haonnan hozták az embereket?

- A Maros középső folyása, tehát mondjuk Regeb környéke.

- A jelen pillaantban az a heylzet Marosvásárhelyt, hogy a tömeg a városközpontban van?

- Igen.

- Mennyi ember lehet körülbelül?

- Mondtak 8.000-t is, ha hallottam ezelőtt hallottam 100.000-et ami nyilvánvalóan túlzás.

A Budapestre menekült romániai állampolgárok körében elterjedt a hír, hogy enghalt Szatmárnémetiben SZÜCS NÁNDOR, akit akkor tánatl-maztak, amikor március 15-én koszorút akart elhelyezni az 1848-as események emékezve. Felhivtuk a helyi kórházatm, ahol dr. Nagy Béla a hirt cáfolta.

- Megsérült, agyrázkódása volt és zúzódásai voltak.

- Életveszélyes állapotban van?

- Nincs. Kórházban van, nincs életveszélyes állapotba.

- Van-e más sebesültje, esetleg halálos áldozata az összetűzésnek?

- Szatmáron nem volt.

- Szatmáron nem volt más.

- Ő egyedül került kórházba.

- Miilyen a helyzet ma? Mit tudna modnani?

- Csend van.

- Csend van, nyugalom van. IGen. Nagyon szépen köszönöm.

(DK.)

Sipos Réka romániai telefoninterjúja után még midnig a témánál maradunk, de mrá budapesti eseményről szólunk.

Tegnap óta magyar és román értelmiségiek párbeszéde kezdődött fővárosunkban. Természetesen itt sem kerülheték el a marosvásárhelyi eseményekkel kapcsolatos vélemény nyilvánítást. Zentai Péter tudósítása:

- Parázs vitáras sarkallták a magyar és román értelmiségiek első intézményesített dialógusák résztvevőit a Marosvásárhelyről érkező hírek. Szerencsére azonnbal visszautasította midnenki azt a lehetőséget, hogy a helyzetre való tekintettel rekesszék be a rednezvényt. A folytatás vállaláúsa nyilvánvalóan a résztvevők érettségéről tanuskodik, mint ahogy az a tény is, hogy senki se vonja kétségbe, itt bizony külön nyilatkozatban is vállalni kell az állásfoglalást. Már most akörül bontakozott ki a vita, hogy mit tartalmazzon a dokumentum. DOMOKOS GÉZA pl. azt vallja, hogy a világ figyelmét a SÜTŐ ANDRÁST ért atrocitásokkal lehetne leginkább felkelteni. A többiek, a romániai románok és magyarok, m de különösképpen a magyarországi KONRÁD GYÖRGY ezt tulzott leegyszerűsítésnek tartja. KONDÁR eleve azon van most, hogy olyan átfogó, a keleteurópai fasizálódás veszélyére utaló felhívás készüljön, amelyhez bátran csatlakozhatnak baltikumi, keletnémet, balkáni avagy redélyi értelmiségiek is. Jelenleg úgy tetszik, hogy elfoagdnak majd egy ilyen nyilatkozatot is, de emellett egy olyan konkrét dokumentum is készülni fog, ez legalább is a tudósító érzése,, amely foglalkozik az erdélyi magyarság elleni szervezett hadjáráttal. Gabriel Liccianu és Ian Dinescu az ülésteremben óvott azonban attól, hogy egyértelműen pellengére állítsák a bukaresti kormányt, mondván annak vezetői nem felelősek a történtekért. Erre azonban csaknem felháborodás tört ki a romániai magyar értelmiségi csoport körében. Az ő képviselőik felhívták a fiygelmet arra, hogy bizoynitékok sorát nyujtották be a bukaresti kormáénynak. Hetek óta fiygelmeztetik Bukarestet a maygarokra leselkedő veszélyekre, hogy tudni illik a Marosvásárhely környéki román lakta falvakban magyar ellenes úszítás folyik a helyi pópa és volt securitatésok részéről. A bukaresti kormány azonban indeddig nem reagált a fiygelmeztetésekre.

Kedves Hallgatóim, a tudósítás nem Romániából, hanem Budapestről érkezett a bpesti stúdióba, de nagyon rossz minőségű volt. a tartalmáért azért érdemes votl szerintem meghallgatniok.

(DK.)

A vezető magyar pártok csatlakoztak a Demokrata Fórum és a Szabaddemokraták által ma estére meghirdetett bpesti nagygyűléshez, amelynek célja, hogy tiltakozzanak a tegnapi marosvásárhelyi magyar elhíresztelés pogrom miatt. Részvételre szólította fel híveit a szocialista párt, valamint a Kisgazda Párt. Valamennyi tömörülés, ideértve a magyarországi szociáldemokratákat és a FIDESZT is, sürgős intézkedéseket követel a romániai nacionalista megnyilvánulásokkal szemben. Az SZDSZ egyúttal a lengyel kormányfő és a csehszlovák államfő közbenjárását kérte a kisebbség terrorizálása és a marosvásárhelyi rendfenntartó erők tétlensége miatt. A szociáldemokraták az Európa-parlamenthez, a szocialista internacionáléhoz és a világ szakszervezeteihez fordultak. A FIDESZ arra hív fel mindenkit, hogy a ma este 6 órakor résztvevő (!!!) tüntetés résztvevői ne pártzászlók, hanem nemzeti színű lobogók alatt vonuljanak fel. A fővárosi Székelykör is részt vesz a tüntetésen. A Magyar TV azt tervezi, hogy ma este kb. 1 órán át élőben közvetít a megmozdulásról.

Külföldön is reagáltak a tegnapi marosvásárhelyi történésekre. Hallgassák meg párizsi tudósítónkat Keleti Miklóst, majd bonni tudósítónkat Berntá Györgyöt:

- A francia rádió és TV állomások egyelőre csak rendkívül szűkszavúan foglalmazott hírekben számolnak be a marosvásárhelyi magyar ellenes megmozdulásról. Egy mondatban említik, hogy Illiescu elnök TV beszédében intett nyugalomra. Ugyanakkor még e rendkívül szűkszavú francia beszámolók is bizonyos tanulsággal szolgálnak. A rövid hírgyűjteményi jelentés nem minősíti a történeteket, hanem hangsúlyozottan semleges hangnemen csak ennyit mond - Tegnap összecsapásokra került sor magyarok és románok között.-

Az NDK választás eredményének mindent elárasztó elemzése mellett a Die Weltben jutott hely arra is, hogy közölje a lap romániai tudósítójának marosvásárhelyi jelentését. Amelyben az újságíró magyar ellenes pogrom szerű kilengésekről ír. A lap munkatársa 7.000 románról, vasvillával, késekkel, husángokkal felfegyverzett tüntetőkről tud, akiket a Vatra Romaniaska szervezet mozgósított és küldött a magyar nyelvű oktatásért demonstrálók ellen. A Die Weltben olvasható az is, hogy lemondott KINCSES ELŐD a területi

(DK.)

irányítás második embere és, hogy ezt a román tüntetők azzal érték el, hogy megfgyenegették őt és családját. A nyugatnémet ujság cikke nem állítja, mégis kiderül belőle, hogy a magyar ellenes megmozdulást hivatalos szervek irányították. Marosvásárhely katonai parancsnoka, egy ezredes, elrendelte, hogy a környező falvakból autóbuszokon hozzanak a városba felfegyverzett román tüntetőket. Kb. ezer ilyen vidéki románt fuvaroztatott a parancsnok Marosvásárhelyre. Még februárban írta ugyanez a lap, a Die Welt, hogy az ezredes akkor kilátásba helyezte, hogy hadbíróság elé állítja KINCSES ELŐDÖT, mert ugymond nyugtalanságot szított a magyar nyelvű oktatás gondolatával. A mai cikk megemlíti, hogy szétverték a magyarok helyi szervezetének irodáját és hogy SÜTŐ ANDRÁST az író csak remdőri seítséggel sikerült megmenteni a pogromtól. A Die Welt emellett emlékeztet arra is, hogy a múlt pénteken egy magyar autós belehajtott a Vatra Romaneasca magyar ellenes tüntető tömegébe és 14 román sebesült meg akkor. A rendőrség szerint a balesetben semmi szándékosság nem lehetett. A vezető ugyanis részeg volt.

(Folytatás a következő oldalon.)

(DK)

- És most más témákról, de még mindig külföldről. Berlinből azt jelentette tudósítónk Bedő Iván, hogy nyugatnémet politikusok közvetlenül is résztvesznek a kormányalakítási tárgyalásokon.

- Vezető nyugatnémet politikusok bevonásával délelőtt kezdődtek meg igazából a kormányalakítási tárgyalások, két nappal az NDK első szabad választása után. A legerősebb párt a kereszténydemokraták elnöke L.deMezriere ma nem volt biztos abban, hogy ő maga veszi át a miniszterelnöki posztot. Pártjának vezetőségi ülésére maga az NSZK-beli CDU főtitkára V.Rühe érkezett ide. A várható koalíciós partnert a liberálisokat pedig a bonni parlament szabaddemokrata frakciójának vezetője W.Mischnek igazítja el. Ülésznek a szociáldemokraták is, akik már tegnap közölték, hogy nem lépnek be a kormányba. A kereszténydemokratáknak azonban szükségük lesz rájuk a parlamentben, mert nélkülük nincs meg az alkotmánymódosításhoz és a német egyesítéshez szükséges kétharmados többség. A szociáldemokraták tehát máris közölték feltételeiket. Csak akkor szavazzák meg a belépést az NSZK-ba, ha előtti alkotmányos biztosítékokat teremtenek a németek szociális biztonságára. Bár a balszavazás utáni nyilatkozatok láthatóan óvatosabbak a német egyesítés sebességét illetően mint a kampány hevében tett ígérek voltak, a jövő mindenkit foglalkoztat. Az NDK leendő gazdasági minisztere, E.Pieroth nyugatnémet kereszténydemokrata politikus egy nyugatberlini újságnak nyilatkozott terveiről. Rövid időn belül félmillió maszek lesz az NDK-ban jósolta. Hangsúlyozta, hogy a KGSZ országokkal kötött szerződéseket az NDK be fogja tartani, már csak azért is, mert másköönben nem lehetne eladni az NDK termékeket és túl sokan maradnának munka nélkül. A kiszemelt gazdasági miniszter további céljai, a külkereskedelmi monopólium megszüntetése és adócsökkentés.

- Amíg Litvánia gyorsítani akarja a kiválásról folyó tárgyalásokat, Moszkva a jelek szerint egyáltalán nem. Helyzetkép moszkvai tudósítónktól Barát Józseftől:

- Landsbergis litván elnök nyugati tudósítóknak adott mai nyilatkozatában visszautasította a tegnap kiadott szovjet kormány dokumentum követeléseit és a vitás kérdések tárgyalásos rendezését szorgalmazta. A csak a deklarációk szintjén függetlenné vált köztársaságban és a kör

(DK)

feszült és gyulékony helyzet alakult ki. Optimizmusra csak a litvánok politikai kultúrájának a szovjet átlaghoz mért magas szintje ad alapot. Valamint az a nyilvánvaló tény, hogy a vérontást nemcsak Vilnius, de Moszkva is el akarja kerülni. A tegnap kiadott szovjet kormánynyilatkozat kimondta, hogy Moszkva a szovjet alárendeltségű vállalatokat, azaz a köztársaság gazdaságának 80 %-át meg kívánja tartani saját ellenőrzése alatt. Kinyilvánította az egységes pénzügyi és vámrendszer fenntartását. Intézkedtek arról is, hogy megerősítik a legfontosabb gazdasági objektumok, köztük az atomreaktorok őrzését. A minisztertanácsi nyilatkozat ugyanakkor azt is tartalmazza, hogy a kormány megértéssel viszonyul a litván népnek a politikai, gazdasági és kulturális fejlődés iránti igényéhez. Ám azt a minisztertanács szerint a köztársaságnak a SZU keretei között kell megvalósítania. A baljós, bár visszafogott kormány közleménynél többet árul el a felgyülemlett indulatokról az a ki tudja hol és ki tudja kik által fogalmazott dokumentum, melyet annak a függetlenség ellenes tömeggyűlésnek a résztvevői fogadtak el, melyet tegnapelőtt tartottak Vilniusban. A hírek szerint 180.000 elsősorban orosz résztvevővel. A tüntetés szervezői között volt a hadsereg helyi parancsnoksága is. A demonstráció résztvevői a litván legfelső tanács döntését egyszerűen államcsínynek minősítették. A helyzetet bonyolítja, hogy az elmúlt napok során megszakadt Litvánia telefonösszeköttetése a külfölddel. Nem sugározzák a rövidhullámú litván rádióadásokat a moszkvai adók és a köztársaság területét is igénybe veszik egy Belorussziában megkezdett hadgyakorlat résztvevői. A közeli napokban mind két elnök, Gorbacsov és Landsbergis minden hidegvérére szükség lesz.

- Prágában tárgyal a belga külügyminiszter. M.Eyskens azt vitatta meg M. Calfa kormányfővel és A.Dubcekkal a szövetségi parlament elnökével, hogy miként lehet Csehszlovákiát bevonni az együttműködésbe az eu rópa közösséggel. A miniszterelnök emlékeztette a belga politikust, már a jelenlegi törvények is lehetővé teszik, hogy a külföldi tőke 100 %-t megvásárolja csehszlovákiai vállalkozások részvényeit.

- A lengyel kormányfő most utazik az Egy.Áll.-ba. Ezuttal nem annyira gazdasági, mint inkább politikai segítségért. Varsói tudósítónkat Nemes Gábort hallják:

- Egy egész hetet tölt Amerikában Mazowiecki lengyel miniszterelnök,

(DK)

ám ezuttal kivételenem nem annyira anyagi, hanem inkább politikai támogatást szeretne a nagy tengerentúli partnernél begyűjteni. A lengyelek mindenképp a stabil tárgyaló helyért küzdenek a német egyesítéssel foglalkozó nagyhatalmi konferencia asztal mellett. A cél, hogy ne csak a német-lengyel határ megtárgyalásakor legyenek jelen, hanem minden olyan kérdésnél, amely érinti Lengyelország széles értelemben vett biztonsági érdekeit. Ezu gyakorlatilag állandó részvételt jelentene. De Varsó abban reménykedik, hogy a lengyel belső fejlődés irányában érdekelt amerikaiak, ha már anyagilag nem túl bőkezűek, legalább ilyen gesztusokkal igyekeznek majd a kedvükben járni. Annál is inkább, mert az NDK választások végeredménye nem túl kedvező a lengyel konferencia részvétel számára. Végleg kutba esett az a remény, hogy a két Németországot legalább a békeszerződésnél ki lehet egymás ellen játszani. A választással gyakorlatilag csak Kohl kancellár maradt a porondon. Az önálló NDK politikai vonal fennmaradásának semmi esélye. És az itteni kommentátorok most azt latolgatják, hogy a megerősödött és a saját szélsőségeitől immár nem függő Kohl vajon nagyvonalúan kielégíti-e majd a lengyel biztonsági igényeket, vagy éppen ellenkezőleg. Ereje tudatában egyszerűen félresöpri őket.

A kínai kommunista párt nem mond le vezető szerepéről és csírájában elfojt minden rendszer ellenes megmozdulást. Ezt Li Peng miniszterelnök jelentette ki a parlament idei ülősszakát megnyitó beszédében. Kína külkapcsolatairól szőlvá elmondta, hogy Pekinget aggasztják a keleteurópai változások, de etovábbra is normális baráti kapcsolatokra törekszik ezekkel az államokkal. A parlament két hetesre tervezett ülősszakán várhatóan törvényt fogadnak el arról, hogy nem államosítják a Kinában működő külföldi vállalatokat.

Választási kampány 1990.

- A Hazafias Választási Koalíció állítólag már azt is tudja, hogy a választások után miként áll össze az új kormány névsora. Szenté László tudósít:

- A Hazafias Választási Koalíció képzeletében máris felállt az új kormány, ami 5 nappal a szabad választások előtt elég meglepő fejlemén

(DK)

nek látszik. Asztalos László pártelnök ezt nemzeti válság kormánynak nevezte és meggyőződése, hogy az új parlamentben 75-80 %-os támogatottságot élvezhet. A lista, ez már első pillantásra kiderült, ugynevezett nagykoalíciót feltételez vagy 9 párt részvételével. A HVK-nak minden tárcá élére 2-3 jelöltje is van, időszüke miatt az összes nevet most nem mondom. Lássuk a medvét, kezdte Asztalos László és kisvártatva a közvetkező kormánylistával rukkolt ki: Miniszterelnök: TARDOS Márton SZDSz, külügyminiszter, aki a HVK elköpzelései szerint a kormány második embere lenne, alighanem amerikai mintára, ANTAL József MDF. Honvédelmi miniszter KISS János SZDSz. Gazdasági miniszter: SÓS Károly Attila, SZDSz, pénzügyminiszter SURÁNYI György jelenleg államtitkár. Ipari miniszter SZÉLES Gábor MDF, mezőgazdasági és élelmiszerügy miniszter PREPELICAI István Független Kisgazdapárt, szociális és egészségügyi miniszter UGRIN Emese Kereszténydemokrata Néppárt. Igazságügyminiszter KULCSÁR Kálmán Hazafias Választási Koalíció, művelődési miniszter POSSGAY Imre MSZP. Környezetvédelmi miniszter ORBÁN Viktor FIDESZ, közlekedési és hírközlési miniszter FISCHER György Magyarországi Szociáldemokrata Párt. A Magyar Nemzeti Bank élére a Hazafias Választási Koalíció PÁTKÓ András volt miniszter-helyettest gondolja állítani. A legfelső bíróság elnöke KULCSÁR Kálmán Hazafias Választási Koalíció lenne, a legfőbb ügyész pedig TÖLGYESSY Péter SZDSz. Még annyit, mert ezt Asztalos László a jelenlévő újságírók felkére kötötte, pártja ezt a listát csupán ajánlja leendő képviselőinek, d'ennem kötelezi őket arra, hogy köromszakadtukig ragaszkodjanak hozzá.

- Kardos Ernő az MSZP választási gyűléséről tudósít:

- A Szocialista Párt felkészült arra, hogy résztvegyen a kormányzásban, de az ellenzék szerepét is vállalja. Ez utóbbira a mai ellenzéknek nincs stratégiája, ami elbizakodottságra való, jelentette ki NYERS Rezső az MSZP elnöke a sajtótájékoztatón. Amilyen elhangzott az is, hogy az ellenzékbe vonuló szocialisták viszont még csak elvi vitát sem kívánnak kezdeményezni az esetleges B-listázásokról. Ha ugyanis valahol azt tapasztalják, hogy valakit szocialista meggyőződése miatt eltávolítanak munkahelyéről, akkor a ma érvényes alkotmány alapján bírósághoz fordulnak minden esetben. Ha az Alkotmánybíróság az MSZP-számára hátrányos döntést hozna, úgy a nemzetközi szervezetekhez fordulnak. De mi lesz az MSZMP által elkövetett bűnökkel, érdeklődött

(DK)

valaki? A kérdésre válaszolva Katona Béla budapesti szocialista pártelnök kifejtette, hogy igaz, az elődpárt követett el bűnöket, annak törvényes rendezése azonban folyamatban van. A régi bűnök azonban senki számára nem teszik lehetővé újabb bűnök elkövetését. A választások után egy konzervatív, liberális és egy baloldali erőkből álló kormány lehet életképes, ezt már Szabó Lajos Mátyás szocialista párti kampányfőnök mondta. Ha a három erő nem működik együtt, akkor elhúzódó kormányválságra lehet számítani Magyarországon, fejtette ki. Arra a felvetésre, hogy az MDF semmiképp nem akar a szocialistákkal együttműködni a választások után Nyers Rezső azt mondta, hogy Antall Józsefet megfontolt politikusnak ismeri, de úgy érzi ezt a kijelentését a választási eredmények figyelmen kívül hagyásával tette. Az együttműködés nem valószínű, mondta Nyers, de kizárni nem lehet. Nemzetközi témák is felvetődtek. Nyers Rezső elmondta, hogy levelet intézett Románia hivatalos vezetésével, amelyben tiltakozott a marosvásárhelyi események miatt. Ezen túl a Szocialista Párt vezetése kijelentette, hogy fel-szólították tagjaikat, hogy vegyenek részt az MDF által a Hősök-terén rendezett mai tüntetésen és ezt a magyar érdekek képviselésére nem pedig pártpolitikai harcok színteréül használják.

- Mit kell csinálnunk nekünk választópolgároknak március 25-én a kezünkbe kerülő szavazó cédulákkal. László József beszélget minderről sr. Schmidt Péter alkotmányjoggal.

- Profeesszor ur, mi kell ahhoz, hogy valaki érvényes szavazatot adjon le?

- Két szavazólapot kap. Az egyik egyéni választókerület, ahol neveket talál. Zárójelbe téve, hogy milyen párt indítottak vagy esetleg független jelölt. Minden név mögött van egy kocka, erre a kockára kell egy keresztet írni annál a névnél, akire szavazni kíván. A többi változatlanul kell hagyni. Lényegében ugyanez vonatkozik a megyei listákra is. Tehát meg kell keresnem annak a pártnak a nevét, amire szavazni akarok, amellet is talállok egy kockát és abba a kockába megint be kell írnom a keresztet. A többi változatlanul kell hagyni. Tudni illik ha több helyen teszi ezt, akkor nem lehet tudni, hogy vég melyik pártot akarta támogatni.

- És ezáltal gyakorlatilag érvénytelen -

- Akkor érvénytelenné válik a szavazata.

- Na most van-e szerepe a sorrendnek? Vannak olyan szisztémák, ahol ennek jelentősége volt, hogy az első helyen szereplő jelölt kapta a sz

(DK)

vazatot, hogyha mondjuk nem változtatták meg ezt a szelvényt?

- Igen, hát ilyen volt pl. Lengyelországban az utóbbi időben, ahol ha változatlanul dobta be, akkor úgy kellett tekinteni, hogy az első jelöltre adta le szavazatát. Nálunk kötelező a szavazás. Tehát ha valaki változatlanul dobja be, olyan mintha nem is szavazott volna. Tudni illik nem lehet megállapítani, hogy kire adta le szavazatát.

Választási összefoglalónkat hallották.

Sport. --

Időjárás. --

- 000 -

KOSSUTH ADÓ

HIREK

14.00 h

HORN Gyula külügyminiszter a tegnapi marosvásárhelyi magyar ellenes megmozdulások miatt délelőtt hivatalába kérette Románia nagykövetét, majd interjút adott munkatársunknak Kulcsár Istvánnak.

(Megismétlik a Déli Krónikában már elhangzott interjút, lásd 1286.old)

- 000 -

PETŐFI ADÓ

HIREK

15.00 h

HORN Gyula külügyminiszter a tegnapi marosvásárhelyi magyar ellenes megmozdulások miatt délelőtt hivatalába kérette Románia nagykövetét majd interjút adott munkatársunknak Kulcsár Istvánnak. -
(ismétlés a Déli Krónikából, lásd 1286. oldal)

Itt mondjuk el, hogy a TV 1-es programja ma 18 órakor kapcsolja a Hősök-terét, az erdélyi magyarságért- tartott szolidaritási nagygyűlés helyszínét.

- 000 -

KOSSUTH ADÓ

TIZENHAT ÓRA

16.00 h

A mikrofonnál Kulcsár István.

- NÉMETH Miklós miniszterelnök ma levelet intézett román kollegájához Petre Romanhoz.
- Németh miklós miniszterelnök üzenetben tiltakozott a román kormányfőnél Petre Romannal amiatt, hogy Marosvásárhelyen feldúlták a magyar szervezet székházát és súlyosan bántalmaztak több magyar nemzetiségű személyt, köztük SÜTŐ András világhírű író. A magyar kormány különöse sérelmezi, hogy mindezen közben tétlenek maradtak a román rendfenntartó erők. Magyarország mélyszégyenrel és felháborodással figyeli, hogy Romániában erősödnek a szélsőséges nacionalista, sovinszta megnyilvánulások. Többször felhívtuk a román vezetés figyelmét, írja üzenetében Németh Miklós, az aggasztó jelekre és kértük, tegyenek meg mindent a feszültség enyhítésére. A magyar kormány legmélyebb sajnálatára azonban a román vezetés állásfoglalásai ellenére a belső hatalmi harcoknak rendeli alá a magyar kisebbség ügyét. Nyomtatékkal kérjük a román hatóságokat, hogy biztosítsák a nemzetközi szerződésekben előírt jogokat a nemzeti kisebbségeknek és lépjenek fel a fasisztoid jellegű Vatra Romaneasca nevű szervezet ellen. Németh Miklós üzenetében végzetül emlékeztette Petre Roman miniszterelnököt arra, hogy hazánk

(Tizenhat óra)

változatlanul a magyar-román viszony rendezése, a nemzeti megbékélés mellett van.

- Itt mondom el, hogy a marosvásárhelyi események kapcsán HORN Gyula külügyminiszter üzenetet intézett az ENSZ főtitkárához, a Biztonsági Tanács soros elnökéhez és a bécsi úttalálkozón résztvett 33 európai és északamerikai ország kormányához. A külügyminiszter ma délelőtt hivatalába kérette a budapesti román nagykövetet és nála is tiltakozást jelentett be.

- A marosvásárhelyi pogrom során megsebesült SÜTŐ András író hazánkban fogják gyógykezelni. Az imént jelentette Bukarestből Oltványi Ottó:

- Sütő András, aki hétfőn a román nacionalisták vandál támadásakor súlyosan megsérült, ma reggel román katonai repülőgép Bukarestbe szállította. A neves magyar író a bukaresti központi katonai kórházban meglátogatta a nap folyamán Iliescu az ideiglenes nemzeti egységtanács elnöke és Szűcs Pál hazánk bukaresti nagykövete. Ezekben a percekben magyar katonai repülőgép áll készenlétben az otopani repülőtéren, hogy Sütő Andrást kívánságára gyógykezelésre a neves író Budapestre szállítsa.

- Ugyancsak a kora délutáni órákban beszélünk telefonon Gáspár Sándorral a marosvásárhelyi rádió magyar adásával főszerkesztőjével és tőle a következőket tudtuk meg:

- Marosvásárhelyen a déli órákban mintegy 20.000 magyar és román ajkú lakos tüntetett. A beszédek többsége magyar nyelven hangzott el. Ismertették a Romániai Magyar Demokratikus Szövetség követeléseit, amelyek a nemzetiségek egyéni és kollektív jogainak boztosítására irányulnak. Követelik továbbá a Vatra Romaneasca feloszlátását, mivel ez a szervezet felelős a Marosvásárhelyen tegnap törtétekért. Ezen kívül követelik a város azon vezetőinek a felelősségre vonását, akik nem tudták vagy nem akarták megakadályozni a zavargásokat. A Vatra Romaneasca egyébként tagadja a közvetlen felelősségét a törtétekért.

- Budapesten tüntetés lesz ma este.

- A magyar pártok csatlakoztak az MDF és a SzDSz által ma estére a

(Tizenhat óra)

Hősök-terére meghirdetett budapesti nagygyűléshez, amelynek célja, hogy tiltakozzanak a tegnapi marosvásárhelyi magyar ellenes pogrom miatt. Részvételre szólította fel híveit a Szocialista Párt valamint a Kisgazdapárt. Valamennyi tömörülés, ide érte a magyarországi szociáldemokratákat és a Fideszt is, sürgős intézkedéseket követel a romániai nacionalista megnyilvánulásokkal szemben. A Fidesz arra hív fel mindenkit, hogy ma este 6 órakor kezdődő tüntetés résztvevői ne pártzászlók, hanem nemzetiszínű lobogók alatt vonuljanak fel.

- És még egy hír, amely a magyar nemzeti kisebbség sorsát érinti:

- NYERS Rezső A.Dubcek közbenjárását kérte, hogy Szlovákiában is teljeskörűen és intézményesen gyakorolhassa jogait a magyar nemzetiség. A csehszlovák parlament elnökéhez intézett levelében az MSZP elnöke felvetette azt is, hogy közösen kezdeményezzenek olyan találkozót, amelyen az érdekelt kelet-középeurópai országok haladó szellemi képviselői pártérdekektől függetlenül tanácskozzanak az Európába visszavezető útról.

- Németország újraegyesítésének várhatóan első és közeli állomásáról küldött jelentést Bonnból tudósítónk Bernát György:

- Lehetőség van arra, hogy még a nyári politikai szünet előtt létrehozzák akét német állam pénzügyi, gazdasági és szociális közösségét. Ezt a kancellári hivatal minisztere a mai bonni kormányülés előtt közölte, utána pedig a belügyminiszter megerősítette. A közelebbi időpontot nem jelölték meg, de sejthető, hogy július 1-e lesz a döntő nap. Ekkor ugyanis és ezt is ma határozta el a bonni kormány, hatályát veszíti az NDK-sok felvételét szabályozó törvény. Ők azután is szabadon jöhetnek az NSZK-ba, de már nem számíthatnak a mai juttatásokra. Ha nincs lakásuk ugyanugy kezelik majd őket, mint a nyugatnémet hajléktalanokat. A pénzügyi, gazdasági és szociális unio bevezetése után nincs miért átvándorolniuk, otthonis kínálikozik nekik perspektiva, ez a nyugatnémet kormány véleménye.

- AZ NDK-ban avasárnapi választásokat követően megkezdődtek a kormányalakítási tárgyalások. Tudósítónk Bedő Iván berlini jelentése.

(Ismétlés a Déli Krónikából, lásd 1294.old)

(Tizenhat óra)

- Litván részről visszautasítják a moszkvai álláspontot és kitartanak a függetlenség mellett. Moszkvából tudósítónkat Barát Józsefet hallják. - (ismétlés, lásd 1294 old)

A szovjet központi vezetés néhány napon belül párbeszédet kezd az észti törvényhozás képviselőivel a köztársaság önállósodási törekvéseiről. Erről néhány órás megbeszélésen állapodott meg M.Gorbacsov az észti köztársaság vezetőivel. Az utóbbiak elmondták, hogy az észti nép mindenképpen vissza akarja szerezni saját államiségát. Gorbacsov ugyanakkor arról beszélt, hogy zsákutcának tekinti a balti köztársaságok elszakadási törekvéseit.

Belorussziában helyezték el azt a gépesített szovjet lövés zászló - aljat, amely a múlt héten megkezdődött csapatkivonás keretében távozott Magyarországról. Gondot jelent azonban, hogy csak a tisztek egy részének tudtak azonnal lakást adni, a többiek ideiglenes szállást kaptak. -

időjárás

PETŐFI ADÓ

HIREK

17.00 h

Németh Miklós miniszterelnök üzenetben tiltakozott a román kormányfőnél Petre Romannal amiatt, hogy Marosvásárhelyen feldúlták a magyar szervezet székházát és súlyosan bántalmaztak több magyar nemzetiségűt, köztük Sütő András író. Magyarország mélységes aggodalommal és felháborodással figyeli, hogy Romániában erősödnek a szélséges nacionalista, sovinszta megnyilvánulások.

Marosvásárhelyen a déli órákban mintegy 20.000 magyar és román tüntetők követelve Vatra Romaneasca nevű szervezet feloszlátását.

Budapestre tart az a román repülőgép, amelynek fedélzetén SÜTŐ Andrást hozzák gyógykezelésre. A bukaresti kórházban az író meglátogatta Ion Iliescu az ideiglenes nemzeti egységtanács elnöke valamint hazánk bukaresti nagykövete is.

A fővárosban a Hősök-terén este 6 órakor nagygyűlést tartanak, amelyen a tegnapi marosvásárhelyi magyar ellenes pogrom miatt tiltakoznak. A vezető magyar pártok csatlakoztak az MDF és az SzDSz által meghirdetett gyűléshez. Részvételre szólította fel híveit a Szocialista Párt, a Független Kisgazdapárt, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt, a Fidesz, az Agrárszövetség, a Nemzeti Kisgazdapárt és a Magyar Néppárt.

Az NSzK-ban juliustól bezárják azokat a fogadó táborokat, amelyeket az NDK-ból áttelepülők számára hoztak létre. Együttal megszüntetik a keletnémeteknek biztosított segélyeket is. --

.....

KOSSUTH ADÓ

ESTI MAGAZIN

18.30 h

A mikrofonnál Németh Miklós Attila.

Tartalom. --

- Mint arról már beszámoltunk, Marosvásárhelyen mára általános sztrájk hirdettek és egész nap több tízezres tömeg tartózkodott a város főterén. Az emberek kormány szintű intézkedéseket várnak a nemzeti kisebbségek ügyében. Bukarestből Oltványi Ottó jelenti:

- Délután 5 órára Bukarestben összehívták az ideiglenes nemzeti egységtanács végrehajtó bizottságát, amely a marosvásárhelyi eseményekről jelenleg is tárgyal. Közben a Maros-parti városban továbbra is feszült a helyzet. A helyi nemzeti egységtanács elítéli a hétfőn lezajlott erőszakos cselekményeket. Ez a közlemény bejelenti, hogy az igazságügyi szervek megkezdték a vandalizmus kivizsgálását, a tettesek és a felbujtók után nyomozást. A RMDSZ megyei szervezete követeli, hogy biztosítsák a nemzetiségi jogokat ezek között az anyanyelvi oktatást, a kétnyelvű feliratokat, mert ellenkező esetben Maros megyében általános sztrájkot kezdenek. A feszült helyzetre való tekintettel a feszült helyzetre való tekintettel a délutáni órákban a belügyminiszterhelyettes és a honvédelmi miniszterhelyettes Marosvásárhelyre utazott, hogy átvegye a rendfenntartó és katonai erők irányítását a rend biztosítása érdekében. Közben rémhírek terjengnek arról, hogy Csíkszeredán 25.000 fő tartózkodik a főtéren. Sepsiszentgyörgyön és másutt szintén tüntetnek. És a tömeg követeli a románságtól, ne vádolja szépraratizmussal az erdélyi magyarságot, amely az emberi jogok által meghirdetett elveket vallja és azok megvalósítását követeli.

- Magyar idő szerint délután 5 órakor beszélgetett telefonon műsorunk szerkesztője Bánkúti Gábor a marosvásárhelyi rádió vezetőjével.

- Kedves Gáspár Sándor szeretnék, noha a vonal nem egész tiszta, ha elmondaná, hogy mi jelenleg a helyzet Marosvásárhelyen?

- Ma délelőtt nagyon szépen zajlott a magyarság egyöntetűen, spontánul kivonult a főtérre, követelték a tegnapi zavargások szervezőinek, okozóinak felderítését és megbüntetését. Követelték azon kívül a város vezetőinek lemondatását, felemelését, mivel tehetetlenségük miatt

(EM)

bekövetkezhettek ezek az események. Délben a tömeg nyugodtan várta a követelésüknek megfelelően megígért bukaresti vezetőségi látogatást, az a hír terjed el ugyanis, hogy Király Károly és Ion Iliescu eljön Vásárhelyre. Azóta kiderült, hogy ez nem lehetséges, a tömeg mégis elhatározta, hogy kitart. Közben szaporodott a ...jelszavakat kiabálók-
nak a létszáma. Jelen pillanatban a két tömeg számbelileg nagyjából megegyezik. A feszültség fokozódik a város főterén, hogy néhány perc múlva, esetleg egy órán belül mi történik nem tudni. Riasztó hírek vannak, egyelőre semmilyen olyan tényt nem sikerült regisztrálni, amely azt igazolná, hogy valóban történtek erőszakos cselekmények.

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- Van-e valamiféle készültség a kat onaság, a rendőrség részéről, hogy megakadályozza a tegnapi esemény ismétlődését?
- A/^{rádióstúdió} az őrségét megerősítették, tudomásom szerint a rendőrség máshol is készültségben van, az utcán a tüntetők körében sok rendőrt is lehet látni. Természetesen nyugodtan állnak hiszen egyelőre nincs ok arra, hogy beavatkozzanak.
- Arról talán tudnak, eljutott a híre, hogy Bpsten a Hősök téren ma valamennyi magyar párt demonstrációt tart a tegnapi történetek miatt.
- Sajnos, most hallom ezt először, igaz hogy nekem nem volt időm különböző más informátor csatornákat figyelni.
- Akkor hadd mondjam el azt is, hogy a magyar külügyminiszter az ENSZ-hez és a Biztonsági Tanácshoz is fordult az ügyben. Segítséget kérve, hogy ne fajuljon el ez a helyzet.
- Nagyon szépen köszönjük, reméljük, hogy nem lesz szükség semmiféle komoly beavatkozásra.
- A magyar miniszterelnök hivatalos magyarázatot kért a román kormánytól a történetekről.
- igen, erről értesültem. Király Károllyal is beszéltünk, ő Bukarestben van jelenleg és telefonon rögzítettük a beszédét amelyben nyugalomra, és politikai megfontoltságra intette a tüntetés résztvevőit. Magyarán arra kérte az embereket, hogy vonuljanak haza, de tanácsát senki nem fogadta meg.
- Az elmúlt másfél órában folyamatosan próbálunk kapcsolatot teremteni Marosvásárhellyel telefonon, sajnos ez eddig még nem sikerült, reméljük, hogy a műsor idején még sort keríthetünk rá, hogy Gáspár Sándort ismét megkérdezzük. Annál is inkább, mert most érkezett egy friss hír és nem igazán jó.

MAROSVÁSÁRHELYEN MINTEGY EZER ROMÁN NACIONALISTA KASZÁKKAL ÉS BOTOKKAL FELFEGYVERKEZVE MEGTÁMADTA A ROMÁNIAI DEMOKRATA SZÖVETSÉG HELYI SZÉKHÁZÁT. Ödön a magyar szervezet bukaresti szóvivője azt mondta, a legfrissebb hírek szerint a tömeg jelenleg ostrom alá vette a marosvásárhelyi székházat. A román hadsereg ugyanakkor lezárta a városba vezető utakat, hogy megakadályozza az újabb szélsőséges csoportok megjelenését a városban. Marosvásárhely más részein az ismét teherautókkal és buszokkal szállított meglehetősen ittas, felheccelt tömeg fejszékkel

(EM)

és vasvillákkal veri az utcán található magyarokat. Az első jelentések szerint rengeteg sérültet szállítottak kórházakba, és a Főtéren véresre vert emberek fekszenek orvosi segítségre várva.

-

- Rem,éljük, hogy jó híreket is kapunk Marosvásárhelyről. Ez az előbb hallott néhány gondolat viszont mintha ugyanugy ismétlődne mint a tegnapi eseménysor. A tegnapi eseményekről egyébként román vezetők nyilatkozatait hallják most.

A forradalmi román vezetés egyik volt tagja azt mondta, hogy a magyar kisebbség hirtelen és egyszerre akarja felszámolni a Ceausescu-időszakban kezdett asszimilációs kampány minden káros hatását. S. Brucan példaént arról a magyar követelésről beszélt, hogy az iskolákat ne szeptemberben, hanem már év közepén válasszák szét külön román és külön magyar tan nyelvűekre. A politikus szerint az ilyen jellegű követeléseket a románok egyszerűen nem értik és mindezt a szélsőségesek akciójaként értékelik. Brucan úgy vélte: a jelenlegi helyzetet csak a magyarországi választások után lehet rendezni. A román vezérkari főnök kijelentette, hogy rendkívül sajnálják a Marosvásárhelyen történeteket és mindent megtesznek a hasonló esetek megelőzésére. A vezérkari főnököt a magyar honvédelmi miniszter, Kárpáti Ferenc hívta fel telefonon és kért tőle tájékoztatást. A román vezérkari főnök elmondta, hogy fényképfelvételek alapján várhatóan azonosítani tudja azokat a huligánokat, akik súlyosan bántalmazták a romániai magyar demokrata szövetség vezetőit. A beszélgetésről Kárpáti Ferenc az MTI-nek nyilatkozva elmondta, hogy a román katonai vezető nem tudott érdemi választ adni arra a kérdésre, miért nem vetették be Marosvásárhelyen a hadseregeket a szélsőségesekkel szemben. A továbbiakban a magyar védelmi miniszter közölte, hogy már hétfő éjjel Bpestre akarták szállítani a súlyosna sebesült Sütő Andrást, de nem lehtett leszállni a marosvásárhelyi repülőtéren.

-

(EM)

- Amint azt a TV képernyőjén látom, jelenleg Bpsten a Hősök terén a mikrofonnál éppen Csurka István a MDF elnökségi tagja, a helyszintről jelentkezik két kollegám, Gárdai László és Hollós János az ő beszámolójukat hallják.

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- A Hősök-terén mostanra úgy 20-25.000 ember gyűlt össze, hogy tiltakozzanak a marosvásárhelyi magyar ellenes megmozdulások és pogromok ellen, azért, hogy kifejezzék szolidaritásukat az Erdélyben élő magyarokkal, az eddigi áldozatokkal, köztük a súlyosan sérült Sütő Andrással. A résztvevők számát egyébként nehéz megbecsülni, mert állandóan újabb és újabb csoportok érkeznek. - (a háttérben valaki beszél) - Azok közül, akik ma ide eljöttek, sokan nem gondolták, hogy 1988 június 27-e és 1989 december 18-a után újra az erdélyi magyarokért kell tüntetni, hisz a romániai forradalom mást ígért. A tüntetésen résztvevő pártok legalább is eddig, betartották az előzetes megállapodást, miszerint ez a tüntetés nem szolgálhat pártpolitikai célokat. A téren csak piros-fehér-zöld zászlókat és gyertyák tartó kezeket látni. És néhány transzparenst, az egyiken csak ennyi állt: Jogot a magyarságnak.

- A tüntetés 6 óra után néhány perccel a himnusszal kezdődött. ...
Lezár Sándor rövidbevezetője után Sinkovits Imre mondott beszédet. Sinkovits Imre így kezdte beszédét: A torkomban egy nagy gombóc van gondolom mindannyiunkéban. De ezt a gombócot nyeljük le, rajtunk ne legyen urrá az az indulat, amely Sütő Andrást kórházba juttatta. Ezután Sinkovits Imre Sütő András leveléből idézett, abból a levélből, amelyet az író a nemzeti megmentés tanácsának küldött néhány nappal az ellene intézett támadás előtt. A levélben Sütő András tájékoztatta Románia vezető testületét az elszaporodó magyar ellenes incidensekről, zavargásokról és követelte a központi szervek azonnali intézkedését. Hivatkozva többek között a Románia által is aláírt nemzetközi szerződésekre, hogy megakadályozzák a román és a magyarok közötti konfliktus további éleződését. Sinkovits Imre beszédét többször bekibálásokkal szakították meg egyes résztvevők, akiket a színész azonnal rendreutasított azzal, hogy itt csak fegyelmetezett emberekre van szükség. Bicskákkal, bunkókkal nem juthatunk el Európába. Ezután KÁNYÁDI Sándor kapta meg a szót.

- Kányádi Sándor mind mondta, Kolozsvárról azért jött Budapestre, hogy a kialakuló párbeszéddel megakadályozza azt, hogy felgyuljanak házaink, mielőtt Európába érnének.

- Jányádi Sándor után Gönczi Árpád a magyar író társadalom nevében szólt és követelte a szabad nyelv használatát, a szabad vallásgyakorlást, a kulturális autonómia elismerését az erdélyi magyarok számára. Ebben a pillanatban Csurka István befejezte beszédét, most élő közvetítést adunk az ünnepségről. (a háttérben taps)

- (A stúdióból) Köszönjük szépen, később még jelentkezünk. Annál is

(EM)

inkább meg kellett szakítanom a közvetítést a Hősök-teréről, hiszen László József olyan hírrel érkezett a stúdióba, ami nagyon fontos.

- Budapestre szállították SÜTŐ Andrást, repülővel gyógykezelésre.
- Valószínűleg már le is szállt a Sütő Andrást és feleségét szállító katonai repülőgép a tököli repülőtérre. Amint a repülésirányítóktól megtudtuk, Keleti György ezredes üzenetét, a magyar honvédség különgepe ma délután 5 óra tájban szállt fel Bukarestből.
- Arról tudsz-e valamit, hogy Sütő András milyen állapotban van, hiszen ezt a hírt várja mindenki?
- Hát az üzenet csak annyit tartalmazott, hogy megfelelő orvosi ellátás mellett, két katonaeorvos vezérőrnagy felügyelete alatt van és Sütő Andrást egy budapesti kórházba szállítja a repülőtérre. Ennyit tudunk egyelőre. Munkatársaink kint vannak a reptéren.
- Nagyon szépen köszönöm.

- Ma természetesen egyetlen magyar felelős állami vezető sem volt, aki nyilvános szereplése kapcsán ne alkotott volna véleményt a marosvásárhelyi pogromról.

- SZŰRÖS Mátyás a Magyar Köztársaság ideiglenes elnöke Szolnokon újságírók előtt a következőket mondta:

- (Szűrös) Ami Romániában történik, az egy szégyenletes dolog. Romániában nem volt forradalom. Az első tévedés azt hiszem az értékelésnél itt kezdődött sokaknál, még Magyarországon is. Azt én egy hallatlan nagy dolognak tartottam, hogy a magyar nép, a magyar emberek milyene nagyvonalúan és önzetlenül segítségére siettek Romániának karácsonykor. Én nekem akkor sem voltak illúzióim, megmondom őszintén, amikor úgy alakult, hogy I.~ Iliescu nem azt válaszolta vagy nem azt üzent nekem, hogy köszöni a meghívást, de nem tud eljönni mert annyi dolga van otthon, én meg azt válaszoltam, én pedig csak akkor leszek hajlandó elmenni Romániába, ha egy jószomszédi deklarációt írunk alá és új alapokra helyezzük a magyar-román kapcsolatokat. Ezért én magam is nagy felháborodással fogadom azt, ami most Romániában történik. Most már tiszta vizet kell önteni a pohárba. Kéremszépen ha Lakranyán és Ilie Ceeausescu azt írhatta és azt állithatják, hogy Erdély ősi román föld, mi legalább annyira állithatjuk, hogy Erdély ősi magyar föld. Itt nem arról van szó, hogy mi most ezt vissza akarjuk foglalni és vissza akarjuk követelni, de ahhoz jogunk van, hogy követeljük, hogy a magyarságnak biztosítsák az egyéni és kollektív jogokat, mint

(EM)

nemzetiségnek. És nekünk mindent meg kell tennünk a külföldön élő határainkon túl élő magyarság érdekében.

- A magyar külügyminiszter az ENSz közbenjárását kérte a Romániában élő magyarok ügyének kivizsgálásához, helyzetük javításához. HORN Gyula Perez de Cuellar főtitkárhoz és az ENSz emberi jogi bizottságának küldött üzenetet, különbizottság menesztését kérve Romániába. A külügyminiszter emlékeztetett arra, hogy a marosvásárhelyi tragédia nem előzmények nélküli, hiszen hosszabb ideje tapasztalható volt a román nacionalizmus felerősödése.

- A Sao Paolo-i székhellyel működő Erdélyi Világszövetség felháborodásának adott hangot a marosvásárhelyi véres események miatt. A szervezet egyben teljes egyetértéséről biztosította Horn Gyula külügyminiszter tiltakozását.

- NÉMETH Miklós miniszterelnök a parlamentben a vallásügyi tanács mindenkori elnökeként beszélt, de a felekezetek vezetői előtt a román eseményekről is szólt.

- (NÉMETH) Mélységesen sajnáljuk és aggodalommal tölt el bennünket az, hogy Romániában megsértik a nemzetiségek kollektív és egyéni jogait. Brutális erőszakkal lépnek fel az alapvető emberi jogok érvényesítéséért szót emelő erőkkal szemben. Különösen fájjaljuk, hogy Sütő András az emberi jogok erdélyi élharcosát tettelegesen bántalmazták. Ebben a helyzetben kinyilvánítjuk szolidaritásunkat a demokratikus Románia megteremtéséért küzdő erőkkal, legyenek azok bármilyen nemzeti ségűek. Kinyilvánítjuk szolidaritásunkat és együttérzésünket a Romániában élő magyar nemzetiségű állampolgárokkal. A magyar kormány a nemzeti sorsáért érzett felelősségtől vezérelve, tájékoztatja az eseményekről az emberi jogok bizottságát, az ENSz főtitkárát azzal a kérelemmel, hogy vegytsék a tragikus események lokalizálását, nehogy beláthatatlan következményekkel járó akut válsággóc alakuljon ki. Tájékoztatást vár a román kormánytól a marosvásárhelyi tragikus eseményekről és elvárja a rendzavarók felelősségre vonását.-

- Bolyai Társaság néven szervezet alakult kolozsvári székhellyel az önálló romániai magyar felsőfokú oktatás megteremtéséért és fejlesztéséért.

(EM)

téséért. A Bólyai Társaságnak tagja lehet bárki, aki céljaival egyetért és működését támogatja.

- Magyar és román értelmiségiek párbeszéde tart Budapesten tegnap óta. A második nap eseményeiről Zentai Péter számol be:

- Még mindig dolgoznak az első magyar-román értelmiségi dialógus záró dokumentumán és ez az aktuális erdélyi helyzet ismeretébe érthető is. A résztvevők ugyanis újabb és újabb megbízható információkat próbálna szerezni Marosvásárhelyről, hogy a dokumentum végső megfogalmazása méltóképpen tükrözze, hogy itt és most mi a teendője az értelmiségnek. Miként lehetne csillapítani a felkavart kedélyeket.

SZŐCS Géza a SZABAD EURÓPA RÁDIÓ-ra hivatkozva számolt be 20 perccel ezelőtt arról a sajnálatos tényről, hogy Marosvásárhelyen románok és magyarok ezrei néznek egymással farkasszemet és közöttük ezekben a percekben is a választóvonal a hadsereg. Eddig két rövid nyilatkozat látott napvilágot. Az egyik szerzője a Romániai Magyarok Demokrata Szövetsége itt jelenlévő vezetői, akik igene kemény hangon követelték a román kormány azonnali közbelépését és a bűnösök megbüntetését. A másik dolgozat, amelyhez minden résztvevő csatlakozott, már jóval enyhébben fogalmaz. Elsősorban a Sütő Andrással történeteket tartja felháborítóknak, ugyanakkor csak általánosságban foglal állást amellett, hogy minden kormánynak kötelessége védeni és oltalmazni állampolgáraik életét és jogait. Eme jogok között nem szerepel azonban az önrendelkezés joga, jóllehet az értekezletnek ennek kimondását a magyar résztvevő, pontosabban a romániai magyarok képviselői egyértelműen követelték.

- A magyar pártok többsége állásfoglalásban vagy közleményben tiltakozott a marosvásárhelyi magyarellenes megmozdulások miatt. Egyebek között az MDF, az MSzP, az SzDSz, a Fidesz, az Agrárszövetség, a Függetl. Kisgazdapárt, a Magyar Néppárt biztosította szolidaritásáról a romániai magyarságot.

- Természetesen Európa is fölfigyelt a romániai magyar kisebbséggel kapcsolatos történésekre. Érdemes viszont arra is figyelni, hogy miként reagálnak a egyes országok hivatalos hírügynökségei és miként kommentálják vagy nem az eseményeket.

(EM)

- Szovjet sajtóvélemény szerint nem lehet Romániában olyan felelős politikai erő, amely üdvözlőné az erdélyi nemzetiségi gyűlölködés. Ugyanakkor a marosvásárhelyi események azt mutatják, hogy a magyar-román konfliktus egyre durvább formákat ölt, állapítja meg az Izvesztija. A szovjet ujság részletesen beszámol a magyar ellenes pogromról és azt is megemlíti, hogy a hatóságok mind végig nem avatkoztak közbe. Az Izvesztija megfogalmazása szerint a zavargásokat az robbantotta ki, hogy a magyar nemzetiség sürgette a magyarnyelvű oktatási rendszer mielőbbi helyreállítását. -

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

- A lengyel hírügynökség szerint Ceausescu megdöntése óta a marosvásárhelyi volt a legnagyobb zendülés. Nemes Gábor Varsóból jelenti.

- Kommentár nélkül és nem túl nagy terjedelemben közölte a mai lengyel sajtó a Marosvásárhelyről érkező híreket. A PAP hírügynökség ugyan folyamatosan adja az újabb jelentéseket, de az egyetlen kommentáló elem az, hogy Ceausescu megdöntése óta most voltak a legnagyobb zavargások Romániában. Még a tegnapi események előtt, de már a szombai összetűzések isemretében a Szolidaritás napilapja egy kisebb összeállítást közöl az erdélyi nemzetiségi konfliktusokról. Ebben a következő értékelő mondatokat olvashatjuk. Idézem: " A magyarok szinte minden tüntetése a román nacionalisták ellenakcióját váltja ki. Soviniszta és ugyanis mindkét oldalon vannak. A kisebbségi nagygyűlések magyar résztvevői gyakran kitűzik a magyar állami zászlót Erdély közép-leteire. A lengyel sajtó tehát a jelek szerint visszatér éveken keresztül képviselt óvatos, távolságtartó és be nem avatkozó álláspontjához, bár a tegnapi magyar-ellenes fellépések brutalitását nem hallgatta el.

-

Párizs - Keleti Miklós.

- A mai francia lapok közül egyedül a délután megjelenő Le Monde foglalkozik a marosvásárhelyi magyar-ellenes megmozdulással. A lap az AFP és a Reuter jelentése alapján arról számol be, hogy vagy ezernyi tüntető rohamozta meg a romániai magyarok demokratikus szövetségének épületét. A Le Monde idézi a marosvásárhelyi rendőrfőnököt, aki szerint az erőszakcselekmények az antiszeperatista tüntetők robbantották ki, akiket vidékről teherautókkal hoztak a városközpontba. A francia lap egyébként az antiszeperatista jelzőt dőltbetűvel szedi és idézőjelbe teszi. Továbbá arról is beszámol, hogy a tüntetők magyar-nyelvű feliratokat, utcatáblákat téptek le. A francia rádióállomások délután hírt adtak a mai marosvásárhelyi 100 ezres békés tüntetésről is, amelyen a

(EM)

város magyar lakossága a tegnap erőszakos akció ellen tiltakozott. Ez a megfogalmazás azért figyelemre méltó, mert az első francia rádióhírek hangsúlyozott semlegességgel csupán román-magyar összecsapásról szóltak, homályban hagyva mi is történt valójában.

- New Yorkból Bolgár Györgyöt hallják.

- A magyar diplomácia azonnal mozgásba lendült az amerikai sajtó azonban egyelőre nem ébredt fel a romániai zavargások ügyében. A reggei lapok közül egyik sem említette a durva marosvásárhelyi támadásokat. És az egész nap híreket sugárzó CNN kábel-tv hálózat is csak röviden foglalkozott az eseményekkel, aminek egyik oka nyilván van, hogy nincsenek híreik. A UPI hírügynökség szintén nemsokkal ezelőtt közölt hosszabb beszámolót és ebből kiderült, hogy az amerikai távirati iroda munkatársától a megvadult csőcselék elvette és széttépte a jegyzetfüzetét. Tolmácsát pedig rugdosták és ütlegelték azt kiabálva, hogy nem kellene itt ujságírók. A két UPI-ost utcákon át kergették míg végül azok egy taxiba ugorva elmenekültek. Itt New Yorkban közben a magyar ENSZ képviselő helyettes vezetője Budai Iván a Namíbiában lévő ENSZ-főtitkár távollétében egyik helyettesének, Ronald S.....-nak adta át HORN Gyula külügyminiszter üzenetét. Hogyan zajlik egy ilyen találkozó? - kérdeztem a magyar diplomatától. Egyáltalán a főtitkárhelyettes mondott valamit, vagy csak átvette a levelet?

- A főtitkárhelyettes nagyon röviden reagált rá, ennek két lényeges momentuma volt. Az egyik az az, hogy az üzenetet azonnal továbbítják Namíbiába a főtitkárnak, a másik pedig, hogy a főtitkárhelyettes kifejezte reményét, hogy azok a román nacionalista szervezetek, amelyek magyar ellenes atrocitásokat követtek el, nem állnak kapcsolatban a román kormánnyal, és hogy a román kormány ezektől elhatárolja magát.

- A magyar ENSZ képviselő helyettes vezetője azonban hamarosan a BT soros elnökéhez is elmegy, hogy tájékoztassa ugyanerről az üzenetről. Végül is mit vár a magyar kormány attól, ill. a magyar diplomácia, hogy az ENSZ-et tájékoztatjuk ezekről a fejleményekről? Mit tehet a világszervezet?

(EM)

- Az ENSZ-től azt várjuk, hogy mint olyan nemzetközi fórum, amely a nemzetközi biztonság fenntartásával és az emberi jogok érvényesülésének előmozdításával foglalkozik nem nézi tétlenül az emberi jogok súlyos megsértését egyetlen országban sem, és megfelelő lépéseket tesz, ill. segítséget nyújt az ENSZ alapokmányaival összhangban annak érdekében, hogy megfékezzék a román nacionalista lépéseket.

-

- Most ismét kapcsoljuk a pesti demonstráció színhelyét, a Hősök terét.

- Időközben csaknem megtelt a tér, kb. 30-35 ezer ember lehet a Hősök terén, v.szinűleg itt a téren is h allgatják a szervezők az EM adását, hiszen a tüntetőket folyamatosan tájékoztatják a legfrissebb romániai hírekről. Csurka István is beszéde közben elmondta Sütő András megérkezéséről szóló hírt, amit viharos taps fogadott. Csurka bejelentette, ha nem szűnnek meg Erdélyben a véres események, kérni fogják a BT azonnali összehívását. amelyet szintén óriási taps fogadott. Ezután Lezsák Sándor felolvasott egy tiltakozó levelet, amelyben követelik az erdélyi magyarok emberi jogainak tiszteletben tartását. A levelet egyébként sokszorosítani fogják és aláírásgyűjtést kezdenek a levélben foglaltak megvalósításáért. Ezután Tamás Gáspár Miklós kapott szót.

- ... csodáról beszélünk tavaly decemberben, de reményeinkben csalódtunk - így kezdte beszédét. A türelem, amellyel az erdélyi magyarság sorsát kísértük, fogytán van - mondta Tamás G.M. A jel-szó eddig az volt, hogy soha többé kommunizmust! - ez most kiegészül azzal, hogy soha többé fasizmust! - a h atárokak nem vonjuk kétségbe, de követeljük, hogy a magyarság szabad legyen. Nem tűrhetjük tovább a magyarság mostani helyzetét Erdélyben. A mostani helyzetért felelőssé kell tenni nemcsak a román hanem a magyar kormányt is. Ezekben a percekben a naggyűlés még tart.

-

(EM)

- A magyar-román határ közelében dolgozó tudósítóinktól azt kérdeztük, hogy észre lehet-e venni a két ország közötti forgalomban a marosvásárhelyi események valamifajta hatását. Először Ladányi Zsuzsát hallják Szegedről.

- A nagylaki határállomáson érdeklődve megtudtam, hogy a marosvásárhelyi eseményeknek a határforgalomban semmilyen hatását nem tapasztalni. Ma közel ugyanannyian jöttek Magyarországra, mint az elmúlt napokban, hetekben. Se többen se kevesebben. az átutazó magyarok sem észlelnek a román oldalon változást.

- Cseh Éva B.csdabáról jelentkezett. A magyar-román határ csendes. Mint Papp Imre őrnagy az orosházi határőrkerület parancsnokhelyettese elmondta, a forgalom hasonló mint máskor a hét elején. És a román határőrök módzsere sem változott. Gyorsan, mindenféle atrocitások nélkül, udvariasan engedik át az utasokat. Csak Ártánnál vesztegel néhány Hungarocamion arra várván, hogy Romániában normalizálódjon a helyzet.

-

NYERS Rezső levélben kérte A. Dubceket, a CS parlament elnökét, hogy járjon közbe a Szlovákiában élő magyarság teljeskörű politikai, kulturális és kisebbségi jogainak biztosításáért. A magyar szocialista párt elnöke emlékeztetett arra, hogy K-Európában az országok közötti kapcsolatokban kiemelkedő helyet foglalnak el a nemzetiségek. Közép-Európa népeinek sorsközössége jó alapot teremt arra, hogy elősegítsék a térség országainak együttműködését. NYERS Rezső levelében azt javasolta A. Dubceknek, hogy szervezzon pártérdekektől független nemzetközi találkozót a nemzetek és az összeurópai gondolat szolgálatában.

-

- Gorbacsov zsákutcának minősítette a litván függetlenedési törekvéseket. A szovjet vezető azt indítványozta, hogy Észtország ne kövesse Litvániát. A két balti állam mai eseményeiről tudósít Barát József.

(EM)

- Hidegvérű, konfliktustkerülő választ adott Litánia elnöke a szovjet kormány tegnapi éleshangú nyilatkozatára. Landsbergis kijelentette, hogy a Rizskov által aláírt dokumentum nem más mint a tárgyalások bevezetője. És a litván kormány sok mindennel egyetért belőle. Landsbergis üdvözölte a szovjet minisztertanácsnak azt a kitételét, hogy gazdasági-vállalati kapcsolatokat nem szabad megszakítani. Kijelentette, hogy a korábbi szerződéseket valóban be kell tartani és hogy Vilnius Moszkvánál nem kevésbé érdekelt az energiaszállítások és a közlekedés folyamatos fenntartásában is. A jelenlegi helyzetben csak üdvözölni lehet, mondta a litván elnök, ha megerősítik az atomreaktorok őrzését. Landsbergis alaptalannak minősítette azt a híresztelést, hogy megkezdtek volna a Litvániában működő vállalatok magánkézbe adását. Mind mondta, ezek tulajdonjogát a nemzetközi, jogi normáknak megfelelően csak tárgyalásos úton lehet tisztázni. A litván politikus megelégedéssel állapította meg, hogy a katonai repülőgépek megszüntették a Vilnius feletti intenzív repüléseket és ez a csapatszolgálatok végét jelentheti. A litván parlament információs szolgálatának munkatársa kérésre elmondta, hogy a köztársaságban nyugalom van, helyreállt Vilnius nemzetközi telefonösszeköttetése is azok után, hogy a helyi postaügyi miniszter kijelentette, hogy Varsón keresztül fognak kábeleket lefektetni ha Moszkva elvágja a külvilágtól a litván fővárost. A szovjet posta úgy gondolhatta, hogy még mindig jobb, ha megtartja magának azokat az előnyöket, melyeket a vonalak kézbentartása jelent. A litván parlament munkatársa kijelentette, hogy a legtöbb feszültséget jelenleg nem a Moszkvával folytatott vita okozza. A felek ismerik egymást és tudják hogy mire számíthatnak a másiktól. Hanem a külföldi tudósítók által szélnek eresztett álhírek kacsák, melyek a rádióhullámokon keresztül visszajutnak a köztársaságba és pánikot okozhatnak. A Szovjetszkaja Esztionija c. lap ma egyébként nyilvánosságra hozta az észt tárgyalóküldöttség Gorbacsovval folytatott párbeszédének tartalmát. Mint kiderült, a szovjet elnök kész arra, hogy különleges státust adjon a balti köztársaságoknak. Igen nagy gazdasági, politikai és kulturális önállósággal. Ennek gazdasági feltételeit...

(folytatás a következő oldalon)

(EM)

Moszkva sokkal kedvezőbbre kívánja szabni, mint a kilépését. Gorbacsov a Ribbentrop-Molotov-paktumra célozva kijelentette, mindegy, hogy volt-e törvényes házasság, a javakat az élettársak között is el szokás osztani, ha a korábbi együttélés bizonyítható a két váló fél között. Nem érdemes széthordani a butort, jelentette ki Gorbacsov.

- Sajnos már halottja is van a marosvásárhelyi összetűzéseknek. A Reuter jelentette éppen most:

- A brit hirügynökség kórházi beszámolókra hivatkozva közölte ezt a hírt és a hírben még az is szerepel, hogy a sebesültek száma 60. Öt sérült állapota válságos. Mi folyamatosan próbáljuk hívni Marosvásárhelyt, de eddig sajnos nem sikerült kapcsolatot teremteni. Az ottani telefonok vagy zsufoltak vagy foglaltak. Nem tudni miért nem sikerül föl hívni.

- De mi próbáljuk folyamatosan. László Józsefet hallották.

Folytassuk a külföldi hírekkel:

A francia államfő szerint a lehető leghamarabb nemzetközi jogi megállapodással kell rögzíteni az egyesülő Németország szomszédainak határát. Mitterrand ezt akkor mondta, amikor találkozott Párizsban V.Havel csehszlovák elnökkel. Havel ugyanakkor arról beszélt, hogy fontos lenne a csehszlovák-francia kapcsolatok elmélyítése és Prága támogatja Mitterrand tervét az európai konföderáció megteremtésével kapcsolatban.

Belorussziában helyezték ezt a szovjet gépesített lövész zászlóaljbat, amely a csapatkivonási megállapodás értelmében elsőként hagyta el hazánkat. --- (ism)

- Két hét múlva már működőképes kormánya lesz az NDK-nak. Julius 1-re pedig minden valószínűség szerint meg lesz a pénzügyi unio a két Németország között. Először Bedő Ivánt hallják Berlinből, majd Bernát Györgyöt Bonnból:

- (A kereszténydemokraták elnöksége úgy határozott, ét héten belül működőképes kormánya lesz az országnak. A pénzügyi tárgyalások Bonn és Berlin között félbeeszakadtak és mielőbbi folytatásuk az NDK érdeke

(EM)

Minden valószínűség szerint a Szövetség Németországért és a liberális pártok alkotják majd a kormánykoalíciót. -- Mára felére csökkent azok száma, akik áttelepültek az NSZK-ba.)

- (Lehetséges, hogy még a nyári politikai szünetig létrehozzák a két német állam pénzügyi, gazdasági és szociális unióját. Ezt a bonni kancellári hivatal minisztere a mai kormányülés előtt mondta, utána pedig a belügyminiszter megerősítette. -- Beszámol a mai kabinet-ülés főbb eredményeiről. -- Julius 1-től megszűnik az NDK-ból áttelepülők külön segélyezése)

- És most még három külföldi hír:

Szovjet megfigyelők értesülése szerint, a föld légkörébe érve megsemmisült a két hete felebecsátott amerikai kém hűhűld négy darabjának egyike. A mesterséges égitestet az Atlantis űrrepülőgép állította pályára, de elromlott, ezért felrobbantották és darabjai lassan visszatérnek a föld légkörébe. Szovjet szakértők azonban úgy vélik, hogy a műhold további három darabja sem jelent veszélyt, mert valószínűleg elégnek majd a föld sűrű légkörében.

Szófiában folytatódik anyomozás annak a nemi erőszaknak az ügyében, amelyet csoportosan követett el Todor Szlatkov a megbuktatott pártfőtitkár Todos Zsivkov unokája. Kiderült, hogy az erőszakoskodó három fiatalember egyike magyar volt, Hajdu Zsolt, abban az időben a szófiai közgazdaságtudományi egyetemre járt, míg apja diplomataként dolgozott a magyar nagykövetségen. Bulgária most az Interpol-t kérte fel, hogy derítsék ki hol tartózkodik a nemi erőszakban résztvett három ember, akik korábban elhagyták Bulgáriát.

Ulan Batorban a mongol buddhista lámák tanácskozásukon lemondásra szólították fel legfőbb vallási vezetőjüket. Mitn hangoztatták a Hamba láma nem képviseli érdekeiket. A mongol buddhista papok azt is indítványozták, hogy az ulan batori parlament holnap kezdődő rendkívüli ülésén vizsgálják felül a lelkiismereti szabadsággal kapcsolatos törvényeket

(EM)

- 19 óra 7 perc. - Ismét itthonról.

- A Menekültügyi Hivatal vezetője szerint, augusztusban várható törvén a külföldről hozzánk menekült emberek ügyében. Torda Julia tudósítása:

- Hazánkban jelenleg 26.500 Romániából érkezett menekült tartózkodik tulajdonképp részük magyar nemzetiségű. A Romániában zajló szélsőséges nacionalista megmozdulások nyomán azonban felkészültünk arra is, hogy számuk növekedni fog. Dr. MÁRKUS István a menekültügyi hivatal helyettes vezetője a fentiekben kívül azt említette még, hogy Magyarországnak a menekült probléma hosszútávú kezelésére kell berendezkednie, hiszen ma is naponta mintegy 60-an lépik át a határt azzal a szándékkal, hogy nem térnek vissza Romániába. A forradalom nem szűnt meg a menekültkérdés, mondta. Romániában változatlanul hiányoznak a feltételek az újrakezdéshez, a hazatérőknek pl. semmi esélyük hajdani lakásuk vissza-szerzésére. A magyarországi menekültek jogi helyzetének rendezésére már készült egy átfogó menekültügyi törvény, amely a tervek szerint augusztusban vagy szeptemberben kerülne az új országgyűlés elé.

Dr. Márkus István egyébként arról is beszélt, hogy a menekültek közül a legnehezebben kezelhető réteg a harmadik országba tovább utazni kívánók csoportja. Ők ugyanis igényt tartanak az évi 500 millió forinttal gazdálkodó letelepedési alap támogatására, dolgozni azonban nem akarnak. Hivatkoznak helyzetük átmenetiségére, holott nyugatra távozásuk esélye minimális, hiszen a fejlett országok befogadási készsége már évek óta igen csekély. A minisztertanács március 12-i döntése alapján további magyarországin tartózkodásukra csak akkor nyílik lehetőség, ha továbbutazásukat bizonyítani tudják vagy egészségügyi okok indokolják maradásukat.

- Az Állami Számvevőszék részletesen felülvizsgálja Magyarország adósság állományát. Erről tájékoztatták ma délelőtt a sajtót. Műsorunka Gárdai László képviselte:

- Nem lesz munka nélkül a Számvevőszék. Ez derült ki a mai sajtótájékoztatón. Dr. GYARMATI András az elnöki főcsoport vezetője ígéretet tett arra, hogy 6-8 hetente a már lezárt vizsgálatokról tájékoztatják az újságírókat. Emellett természetesen a költségvetési zárszámadáskor is elkészítik értékelésüket. A most folyó vizsgálatokról Bihari Zsigmond tájékoztatta az újságírókat. Felülvizsgálják p. a honvédelmi minisztérium lakásügyi beruházásait. Most cska azt tudtam meg, hogy az elmu

(EM)

4 évben ezekre az építkezésekre 8 milliárd forint jutott, míg ebben az esztendőben 2 milliárd forintot szánnak.

Az is elhangzott, hogy ellenőrzik az országos kutatási tudományos alapot is, amelyre 1990-től már egy fillér sem jut, míg az elmúlt 3 évben is csak 1 milliárd forintot költöttek erre. Jelentés készül az ipari minisztérium által kezelt 4 milliárdos műszaki fejlesztési alap felhasználásáról valamint a Nemzeti Színház Alapítvány értékmegőrzéséről. Kovács Árpád vagyonkezelő főcsoportvezető arról számolt be, hogy az MSZP vagyonmérlegét a hónap végéig kell benyújtani aszámvéő-székhez ellenőrzésre. A pártok egy részével is felvették a kapcsolatot, még pedig azért, mert már az első félévben megvizsgálják, hogy a rendelkezésekre bocsátott pénzt mire költötték. Ezek közé a szervezetek közé tartozik a Független Kisgazdapárt, az MDF, a Néppárt, a Pofosz, az SzDSz és a Münnich Ferenc Társaság is. Azért éppen ezek a szervezetek kerültek az ellenőrzendő listájára, mert a múlt évben közülük valameny nyien kaptak támogatást és az ellenőrzéshez ez teremti meg a jogi alapot.

Németh Miklós miniszterelnök külön levélben fordult a számvéő-székhez még pedig azért, hogy adjon segítséget annakelöntésére, hogy az idei évre tervezett vizügyi költségek a Bős Nagymarosi vizlépcsővel kapcsolatban az államgégővásokra vajon indokoltak-e. A Számvéő-szék megbizást kapott arra, hogy feldolgozza a bősberuházás teljes esméény történetét azért, hogy kiderüljön, ki miért, mikor vajon a legjobb tudása szerint döntött-e. A Számvéő-szék külön kérte a dokumentáción túl az ide vonatkozó politikai határozatokat is. Az idei munkák közül említést érdemel az a megbizás, amelynek alapján a magyar adósság állomány feltérképezése részletesen megtörténhet. Itt arról van szó, hogy kiderüljön, miképpen születtek a különböző általunk adott kormányhitelek és támogatások és mi az, ami ezekből egyszer behajtható lesz?

- A magyarországi egyházak és felekezetek vezetői ma a Parlamentben tanácskoztak. Hogy miért, kiderül Gulyár Erika tudósításából:

- Az Országos Vallásügyi Tanács ülésén nagy érdeklődés követte azokat a bejelentéseket, amelyek a volt egyházi tulajdonu ingatlanok visszaadásával foglalkoztak. Kulcsár Kálmán igazságügyminiszter elmondta, hogy már elkészült az a törvénytervezet, amelyik szabályozza az ingatlanok ismételt egyházi tulajdonba adását. Bár a parlamentnek nem mara

(EM)

ideje ennek megtárgyalására, a tervezet pusztá léte is egyfajta forgalmi és elidegenítési tilalmat jelent. Több egyházi vezető kifogásolta, hogy a kormányzati intézkedéseket a végrehajtó általában tanácsai szervek nem veszik figyelembe. Ezidáig legtöbbször csak udvari beszégetésekig jutottak ezeknek az épületeknek az ügyében. Erre válaszolva Glatz Ferenc művelődési miniszter utalt arra, hogy a helyi önkormányzatokban sok érdek találkozik és ezek közül csak egy az egyházak érdeke. Tehát biztosan évek telnek el valamennyi vitás kérdés eldöntéséig. Az egyházaknak egyébként március 31-ig kell benyújtani a visszaigényelt épületek listáját. Ezzel párhuzamosan pedig a művelődési minisztérium kiadta azoknak a volt munkásokról és Demisz épületeknek a listáját, amelyek felajánlanak a felekezeti szervezeteknek.

- Ózdon ma vettek végső búcsút azokról a kohászokról, akik a magyar kohászat eddigi legnagyobb tragédiájának áldozatai lettek. Juhász Péter tudósítása. -

- (gyászinduló) Délután Ózdon a városi temetőben vettek végső búcsút az ózdi tragédia halálos áldozataitól. Március 3-án reggel az Ózdi Kohászati Üzemek folyamatos acélöntő művében robbanás történt. Két munkás azonnal meghalt, 16-an pedig súlyos égési sérüléseket szenvedtek. Megmentésükért az orvosok mindent elkövettek. Ennek ellenére szinte naponta hallottunk újabb halálesetokról. A hazai vaskohászat eddigi történetében legnagyobb számú üzemi baleset 12 áldozatot követelt. A legidősebb 45 éves, míg a legfiatalabb 19 éves volt. Tőlük vettek délután örök búcsút a családtagok, a barátok a munkatársak, az ózdiak Bartha Béla 40 éves lakatostól, Deme Barnabás 39 éves csoportvezetőtől, Farkas István 24 éves üstkemence kezelőtől, Koch György 39 éves villanyszerelőtől, Kormos Géza 43 éves öntőtől, Lökös György 33 éves lakatostól, Németh Károly 28 éves öntőtől, Nyíri Péter 27 éves üstkemence kezelőtől, Oláh Antal 33 éves öntőtől, Pomázi Lajos 45 éves villanyszerelőtől, Serfőző Miklós 19 éves villanyszerelőtől és Tóth Tamás 37 éves öntőtől. (gyászzene)

(EM)

- Itt az EM. - Mint korábban azt elmondtuk, megérkezett Tökölre az a repülőgép, amely Bukarestből Sütő Andrást szállította magyarországi gyógykezelésre. Viszont kollegáim integetnek, hogy megérkezett Horváth Katalin is, aki ott volt a repülőgép fogadásakor.

- Pontosan 18. 40 perckor landolt a tököli repülőtéren az a katonai szállítógép, amely Sütő Andrást hozta. Vele utazott felesége valamint Tury Károly szemész, és Farkas József sebész professzor. Mindketten a magyar honvédség orvosai. Amikor Sütő Andrást kiemelték a gépből, mindnyájan elszörnyedtünk: arca, már ami látható, csúnyán összeverve. Ugyanis nagyobb része bekötve, ugyanis szemsérülése miatt délelőtt megműtötték. Az írók egyébként a magyar honvédség segítségével hozták Bpestre és a Központi Katonai Kórházban ápolják majd.

- Sütő András tehát remélhetőleg túl van az életveszélyen. Horváth Katalin tudósítását a repülőtérről hallották. Ő is és Keleti György a honvédelm iminisztérium szóvivője ezredes is útnban van a stúdió felé. Talán műsorunk végéig még részletebben be tudnak számolni Sütő András állapotáról.

-

- Választási Kampány 1990. - A MDF választási nagygyűléséről Miskolcra Papp Zsolt tudósít.

- Öles plakátok invitálták a miskolciakat a MDF választási nagygyűlésére, melynek szónoka Csoóri Sándor lett volna. Az ismert erdélyi események miatt az MDF országos elnökségének tagja nem utazhatott a borsodi megyeszékhelyre. Éppen ezért kísérté élénk figyelem dr. Furmann Imre elnökségi tag szavait, aki szólt a marosvásárhelyi magyar-ellenes akciókról. És a tegnap éjjeli bpesti tüntetésről, amelyet a román nagykövetség előtt rendeztek. Ezt köveően a választási nagygyűlésen bemutakozta a miskolci képviselőjelöltek. Balázsi Tibor választmányi tag arra hívta fel a figyelmet, hogy tovább folyik a hatalom átmentése a gazdasági területeken. BESzédében szólt arról is,

(EM)

hogy az emberek elemi igazságérzete sincs kielégítve, hiszen senki sem kér bocsánatot tőlük az elmúlt 40 évért. Bűnbánat nélkül pedig nincs bűnbocsánat. Csakha a bocsánatkérés megtörténik, akkor derül ki, mennyire nagylelkű ez a nép. Ősze Lajos az MDF országos kampányfőnöke felszólalásában köszönetet mondott az aktivistáknak, akik nagy energiával és eredményesen végzik munkájukat. Szólt arról a folyamtról, hogy az MDF miként jutott el jelenlegi népszerűségéig. És ebben milyen szerepet játszottak a helyi szervezetek. Beszéde végén emlékeztett arra, hogy a legkritikusabb időszak következik. Hiszen a kampány utolsó napjai előtt állunk. - 18 órakor megkondultak a miskolci harangok és a választási nagygyűlés átalakult csendes tüntetéssé. Egy perces néma főhajtással gondolt a többszáz résztvevő a marosvásárhelyi magyarokra. Ezt követően a résztvevők átvonultak a közeli Kossuth szoborhoz, ahol a miskolciak pártállásra való tekintet nélkül tüntettek az erdélyi magyarság jogaiért, elnyomásuk megszüntetéséért.

-

- Agrárszövetség - Szeged, a tudósító Ladányi Zsuzsa.

- Az Agrárszövetség Szegeden tartott választási nagygyűlésén Nagy Tamás elnök egyebek között azt hangsúlyozta, hogy szervezetük megalakulásának rövid ideje alatt jelentős erőt képviselő mozgalommá fejlődött. Nem azt kell firtatni - mondta - ki honnan jött, hanem azoknak, akik az új Magyarország felépítésében szerepet akarnak vállalni, össze kell fogniuk. Az agrárszövetség nem tör hatalomra, a vidék szavát akarja hitelesen közvetíteni. A jó programokat bármelyik párt színeiben is jelenjék meg, támogatja. Vezérelve egyébként a vállalkozások élénkítése és hogy a gazdaság a magántulajdonra alapozva fejlődhet igazán. A gyűlésen a marosvásárhelyi eseményekkel kapcsolatban kommunikét olvastak fel. Ebben arra figyelmeztettek, hogy ahol a mindennapi kenyér a gond, ott az elmaradottság nem számolható fel egyik napról a másikra, ott mindig kijátszhatók a nemzetiségi ellentételek szításának politikai kártyái. Legyünk

(EM)

józanok és a Romániában történtek értékelésénél vigyázzunk, nehogy pártpolitikai célok hádjába fogjuk a nemzetiségi problémák miatt felgyülemlett indulatokat. Az Agrárszövetség a mindenkori magyar kormánytól azt várja el, hogy minden lehetséges nemzetközi fórumon, minden lehetséges diplomáciai eszközzel higgyadtan, de tántoríthatatlanul szolgálja az egyetemes magyarság ügyét. Ebben a kérdésben minden felelős magyar politikai erő egységesen sorakozzon fel a kormány mögé. - fogalmazta meg az Agrárszövetség kommunikéje.

-

- Zengő Árpád a Kereszténydemokrata Néppárt s.tartjáni gyűléséről számol be.

- A hely adta a lehetőséget, hogy a választási gyűlésnek orgonamuzsika adja meg az alaphangulatát. Nem meggyőzni akarunk senkit, nem meggyőzni akarjuk a magyar nemzetet, hanem egyszerűen ennek a pártnak példájával és multjával akarunk előlépni, - hangsúlyozta a s.tartjáni zeneiskola hangversenytermében Tóth Sándor író-újságíró, a kereszténydemokrata néppárt képviselőjelöltje. Ez a párt az egyetlen világnézeti párt a sok párt között ma Magyarországon - folytatta - és ezt a kétezer éves világnézetet valljuk, vallani fogjuk. A magyar kereszténység nem szűgyene ennek az országnak, ahogyan ezt 40 évig mondták, hanem dicsőséges reménysége és ereje, mert Jézus-Krisztus ugyanaz volt tegnap mint ma és lesz holnap. Ez az eszmerendszer a kétezer éves kereszténység, mondta ezt már dr. Bözsöny Ferenc, megmutatta erejét a napokban, amikor Németországban a közvéleménykutatás előzetes jelzése szerint alig 10 % esélye volt a kereszténydemokrata pártnak a baloldal 70 %-val szemben, mégis ez az eszme egyesíti Németországot. És ez egyesíteni tudja minden fontos dolgonkban a mi magyar népünket is. Dr. Szeghalmi Elmér írodalomtörténész azokat a fogalmakat járta körül gondolataival, amelyek mindig szentek voltak a kereszténydemokrata Néppárt tagjai és szimpatizánsai számára és mindig eszmétadóak voltak. És ezekkel a fogalmakkal kerültek szembe a több mint 40 évig uralkodó pártállammal, ezek a fogalmak pld. a kereszténység,

(EM)

amit szerencsére nem sikerült kiírtani, a haza, hazaszeretet, az utóbbi inkább csak a nagy idegen hatalom feltétlen imádatát jelentette, Isten, akinek neve miatt volt idő, amikor a nemzeti Himnuszt is csak zenekari változatban játszották.

- A szó most ismét a bpesti Hősök terén lévő kollegáimé.

- Keresztes Sándor a Kereszténydemokrata Néppárt elnökének beszédét többször fütty-kiabálás szakította meg. A tömeg azért protestált, mert az elnök megfélekezve az előzetes megállapodásról a szónoki emelvényt többek között pártja politikájának propagálására használta fel. A tömeg egységes skandalással követelte az új szónokat.

- A Magyar Néppárt szónoka SEbestyén László már úgy fogalmazott, hogy nem lehet a magyarokat büntetlenül öldökölni. Most nem olyan segítséget kérünk az ENSZ-től mint 1956-ban, de hogy pontosan milyen, arra nem tért ki. A szónok üzenetet intézett a romániai demokratákhoz és a világ népeihez is.

- Ezután a FIDESZ képviseletében NÉMETH Zsolt beszélt. -Nemzeti érdekünk, hogy Románia független szabad jogállam legyen, amely tartózkodik az erőszaktól, a jogtiprástól. Németh Zsolt felszólította a tisztességes románokat, hogy tegyenek meg mindent a további zavargások megakadályozására, és biztosította az erdélyi magyarokat, hogy nem hagyjuk cserben őket.

- A Független Kisgazdapárt nevében Prepeliczay István kért szót. Most harmadszor vagyunk itt, idevezetett Trianon mondta - az elhallgatások kora véget ért. Nekünk követelni kell, hogy a határainkon túl élő magyarok is magyarként élhessenek.

_ Kónya Imre a Független Jogászfórum nevében mondott rendkívül hatásos beszédet, amely arra szólított fel, hogy védjük meg a magyarokat és egyben nemzeti érdekeinket is, mert anélkül nem lehetünk Európa egyenrangú nemzete. Majd üzenetet intézett idézem - román testvéreinkhez -: Felhívta a figyelmüket, hogy a történelemben egyedülálló esély van ma magyar-román népbarátságának elmélyítésére.

(EM)

- Az erdélyi szövetség vezetője már annak reményében beszélt, hogy újabb tüntetésre már nem lesz szükség itt a Hősök terén, ehhez valamennyi magyar összefogására van szükség. Ezekben a percekben Debreczeni Károly református lelkész beszél, aki közös imára hívta a tüntetőket.

-

- A stúdióban Földi Attila, aki sporthírekkel érkezett. 1:0-ra vezet labdarugó válogatottunk az amerikai csapat ellen az Üllői uton. ---

-

A Bpesten ma kezdődött magyar-szovjet gazdasági tárgyalásokról csak a megbeszélések után közölnek érdemi információkat. A tanácskozás szünetében Medgyessy Péter miniszterelnökhelyettes a magyar küldöttség vezetője elmondta, mindkét fél érdekei azt kívánják, hogy egyelőre nem szivároogjanak ki részletek. A megbeszéléseken három fő témáról van szó. A magyar-szovjet kereskedelemben kialakult 800 millió rubeles magyar aktívum tőkés valutára váltásáról, az ezévi árucseréforalmi jegyzőkönyv véglegesítéséről és az új együttműködési rendszerről a terhek méltányos megosztása alapján.

Az Igazságügyi Minisztérium közleményben utasította el azokat a bírálókat, amelyek szerint az átalakulási törvény lehetőséget ad az állami vagyon eltüntetésére. A minisztérium vizsgálata szerint a törvény alapján február közepéig mindössze 9 állami vállalat alakult át gazdasági társasággá. Vagyoni helyzetük alapján az un. vállalati privatizáció mértéke teljesen jelentéktlennek minősíthető. Így az átalakulási törvény alkalmazása nem károsítja az állami vagyont. - hangzik az Igazságügyi Minisztérium közleménye.

A Legfelsőbb Bíróság elutasította a SZDSZ-nek jogorvoslati kérelmét, hogy a szavazólapokon tüntessék fel a párotk emblémáját is.

(EM)

A bíróság az elutasítást azzal indokolta, hogy a választójogi törvény mellékletében szereplő szavazólap mintákon is csak a párt neve szerepel, embléma nélkül.

A nymémet külügyminiszter szombaton Bpestre utazik, hogy még a választások előtt aláírja a két ország közötti vízumkényszer eltörléséről szóló kétoldalú megállapodást. A hírt a magyar külügyminisztériumban közölték a Reuter brit hírügynökség tudósítójával. A vízummentesség május elején lép majd életbe az NSZK-ban és Magyarországon.

- Ez volt a mai hosszabb EM. - Reklám: ---

Időjárás:

Holnap estig átlaglában derült idő várható, átmenetileg megnövekszik a felhőzet, eső azonban nem lesz. Éjszaka a szél nyugatira, északnyugatira fordul és kissé megélénkül. Hajnalban 1-6 , kora délután pedig 17-22 fok között várható a hőmérséklet.

- Kedves hallgatóim, ígértem néhány perccel ezelőtt, hogy Keleti György esetleg a tököli repülőtérrel megérkezik a stúdióba, és bővebben beszámol arról, hogy Sütő András milyen állapotban érkezett meg bpesti gyógykezelésre. Nos, Keleti György nem érkezett meg de féluton van, a TV képernyőjén láttam, hogy a Hősök terén bejelentette az ott lévő tömegnek , hogy megérkezett Sütő András Bpestre. Próbáltunk még marosvásárhellyel telefonkapcsolatot teremteni az elmúlt 1 órában, ez nem sikerült. Viszont kaptunk nem jó híreket Marosvásárhelyről telexen. Mondjuk talán az utolsót:

A Reuter jelentése szerint kórházi beszámolók szerint egy halálos áldozata van eddig a Marosvásárhelyen ma kiújult nemzetiségi zavargásoknak. A sebesültek száma 6o, öt sérült állapota válságos. (Ism.) - Főbb hírek egy-egy mondatban: ---

A mai egy órára sikerült EM-t Németh Miklós Attila vezette. A viszonthallásra.

PETŐFI ADÓ

HÍREK

21.00 h

Marosvásárhely Főterén az esti órákban a katonaság..... választja el egymástól a román és a magyar tömeget. A városban délután ismét véres események történtek, amikor kaszákkal és botokkal felfegyverzett románok megtámadták a romániai magyar demokrata szövetség marosvásárhelyi székházát. A vandál pusztítást végző csoportokat autóbusszal és teherautókkal szállították fel vidékről. A helyszíni beszámolók szerint már egy halálos áldozata van nemzetiségi zavargásoknak. A sebesültek száma 60, közülük öten válságos állapotban vannak.

Bpesten a Hősök terén több párt rendezésében nagygyűlést tartottak tiltakozásul a marosvásárhelyi események miatt. Több tízezer ember gyűlt össze, hogy kifejezze szolidaritását az erdélyi magyarokkal. A himnusz elhangzása után Sinkovits Imre olvasta fel Sütő András leveleté, amelyben a román kormánytól követeli, hogy azonnal lépjen közbe a magyarságot ért atrocitások megszüntetése érdekében. A tüntetésen felszólalt Kányádi Sándor romániai magyar költő is.

Bpestre hozták Sütő András író, aki tegnap este súlyosan megsérült a marosvásárhelyi magyar-ellenes pogrom során. Az író egyik szemét még a bukaresti katonai kórházban megműtötték és sérülése olyan súlyos, hogy látását v.szinűleg nem nyeri vissza. A romániai magyar író a bpesti Katonai Kórházban kezelik.

Washington aggodalmának adott hangot a marosvásárhelyi események miatt. A Fehér Ház szóvivője az MTI tudósítójának válaszolva utalt arra, hogy Bush elnök néhány napja erkölcsi támogatásáról biztosította Tőkés Lászlót a romániai magyarság képviselőjét.

A szovjet külügyminiszter cáfolta azokat a híreszteléseket, miszerint katonai erősítést küldtek a három balti köztársaságba. E. Servardnadze Namíbiában ujságírók előtt kijelentette, a SZU ellenzi az erőszak alkalmazásának minden formáját, különösen saját határain belül.

KOSSUTH ADÓ

HÍRVILÁG

22.00 h

A mikrofonnál Kulcsár István. - Híreink többsége a marosvásárhelyi tragikus eseményekkel foglalkozik. Az erdélyi városban még a késő este órákban is tartott a magyar-ellenes pogrom, amelynek immár halálos áldozata is van. 60 embert szállítottak kórházba. -

Tartalom: ---

- Bánkuti Gébor délután, majd este ismét felhívta telefonon Gáspár Sándort, a marosvásárhelyi rádió magyar adásának vezetőjét és megkérte mondja el mi történt ma.

- Mi történt azóta, utosló beszélgetésünk ugye délután 5 órakor volt.

- A feszültségek folytatódtak, nyilván összeecsapásba torkolltak, összeecsaptak az emberek, megérkeztek az időzített beirányított fejszés, furkosbotos autóbuszok. Legutóbbi információink szerint pillanatnyilag 60 sebesültet egy halottat regisztráltak. Nekem személyesen a kórház főorvosa mondta.

- Ezek a sebesültek magyarok vagy vegyesen?

- Vegyesen.

- Mi történt? Mit látott?

- Én azt láttam, hogy a Városháza környékén mindenütt barrikádokat emeltek.... mindenki kivétel nélkül valamivel felszerelte magát, amit fegyvernek akar nevezni. Látszik, hogy a magyar tömeget abszolút készületlenül érte ez a fegyverkezés, a románok nagyrésztét szintén, a városiakat. A falusiak azok felfegyverkezve jöttek.

- Vajon ki szervezhette?

- Nem tudok erre választ adni, annyit tudok mondani, hogy én személyesen beszéltem Ion Solovăstiv vezérőrnaggyal, a megye elsőszámú alelnökével, tehát mondjuk Király Károly első helyettesével. Ő azt mondotta, hogy neki fogalma nincs ő biztos nem hívta ezeket az embereket, magyarázatként lehetőségként azt vélte mondani, hogy hát ezeknek valószínűleg mindegyiknek van rokona itt a városban és hát ők mondhatták, hogy itt olyasmi történik ami nekik nem tetszik és azért jöttek, hogy majd segítségükre lesznek. Tudom én milyen a falu. Persze nehéz ezt a

(hírvilág)

magyarázatot elfogadni, ha figyelembe vesszük, hogy a városban három különböző irányból, egyébként a várostól 40-50 km-re levő falvakból 8-10-15 autóbusz jött, ezeket ilyen egyzserű rokoni hívásokkal nehéz elfogadhatóvá tenni. Dehát a hivatalos vizsgálat nyilvánvalóan meg fogja állapítani majd, hogy kik és hogyan vonahtók felelősségre emiatt.

- A mi legutóbbi hírünk a MTV_ből az volt, hogy a téren középen van a hadsereg, egyik oldalon a magyarok, a másik oldalon a románok. Köztük vannak a katonák. Igaz-e, vagy ön hogy látja?

- Igen, el lehet fogadni ezt is felállításként. A helyzet egyáltalán nem megnyugtató, tekintettel arra, hogy a katonák csak szimbolikus erőt jelentenek, ami megnyugtató az az, hogy az emberek pillanatnyilag nem hadakoznak, hanem csak készülődnek. Egyáltalán nem megnyugtató az, hogy a városháza környékén lévő magyarság gyakorlatilag körül van véve, nem tudnak visszavonulni még ha akarnának sem akkor sem tudnának. Tehát kénytelenek a helyükön maradni és ellenállani.

- Állítólag a román hadügyminiszterhelyettes és belügyminiszterhelyettes a helyszínre utazott, hogy ők vegyék át a helyi erők parancsnokságát.

- Igen, ez teljesen hihető. Nézze én is tudok arról, hogy két tábornoki rangú katonai személy, egy Belügyminisztériumból és egy a Hadügyminisztériumból megérkezett ma Vásárhelyre.

- Mindenesetre úgy érzik, hogy elég erő nincs amelyik megvédené az esetleges támadástól a magyarokat?

- Én úgy érzem, hogy nincsen itt olyan erő, amelyik elszánta volna magát, hogy megvédi a közrendet és a rendet. Arra való a rendőrség, adott esetben kiegészítésképpen a hadsereg. Meglehetne oldalni, lévén hogy van nemzetőrségnek nevezett hazafias gárda amely a nemzetőrség szerepét játssza el. Ezeket mind meg lehetett volna szervezni és mozgósítani. Annak idején a forradalom napjaiban, tehát szeptember 22-23-24-én a hazafias gárdák nagyszerűen megállták a helyüket. Mi úgy érezzük, hogy itt valami rettenetesen rejtélyes dolog folyik. Azok akik cselekedhetnének nagyon lassan, bürokratikus cselekszenek, gyakorlatilag nem cselekszenek.

- Éjszakára mit várnak Önök?

(hírvilág)

- Éjszákára az én megítélésem szerint is és a mások megítélése szerint is egy újabb összeecsapás várható. Elvégre nem fognak tétlenül üldögélni ott az emberek a Főtéren csak azért. Ellenben mégis van egy remény arra, hogy a dolog megoldódjék, mert hangzottak el olyan vélemények, hogy amennyien Iliescu személyesen a TV-ban csendre és hazamenetelre szólítja fel a résztvevőket akkor talán hazamennek.

- Gáspár Sándor beszámolója alatt kaptuk a hírszerkeztőségtől a következő jelentést.

A román ideigleneges nemzeti egységtanács VB esti rendkívüli ülésén úgy döntött, hogy katonai erősítést küld Marosvásárhelyre. Ezt maga Stanculescu tábornok nemzetvédelmi miniszter jelentette be a bukaresti TV-ban. Mint mondta, a katonai egységeket azért irányítják Marosvásárhelyre, mert a román forradalommal szemben ellenséges elemek megpróbálnak viszályt szítani a románok és a magyarok között.

- A honvédség különrepülőgépén este Bpestre érkezett Sütő András író, akinek egészségi állapotáért milliók aggódnak. A központi katonai kórházban kezelik. Őt elkísérő feleségével munkatársunk Orosz József beszélgetett.

- El tetszene tudni mondani, hogy mi történt a férjével pontosan?

- SÜTŐNÉ: Tegnap délben az Erdélyi Figyelőben, mivel a telefonukat kikapcsolták, hogy tudjon telefonálni és szervezkedni, hogy valamit csináljanak, mert a magyarok is ki akartak menni az utcára tüntetni és ezt akarták megakadályozni. Onnan felment a MADESZ-hez és nemsokára rá telefonáltak, hogy a székház körül gyülekeznek az emberek. És veszélyes a helyzet. Telt múlt az idő nem kaptam semmi hírt, valaki mondta, annyit, hogy a rendőrség kimenekítette. Na mondom, jön haza. Eltelt egy kis idő, és utána azt a hírt hallottam, hogy egy kék..... elvitték valahová.

- Ez rendőrségi autó lehetett?

- Igen. Hogy rá egy órára megtudjam, hogy szó sincs róla. Elmentem a rendőrségre hogy megkérdezzem, hogy mit tudnak.

(hírvilág)

jelentették, hogy ők nem mentek fel az RMDSZ-hez nem hozták ki onnan. És most is ott kell legyenek fenn a padláson. Onnan h azarohantam, hogy valamit csináljak, intézkedjek. Megérkeztek a barátok és mondták hogy bevitték a sürgősségire. Oda felrohantam és ott láttam, vérbe volt ott, varrták a fejénél a sebet.

- És mit mondott önnek a férje?

- Azóta sem beszélt.

- Kik verték meg?

- Románok. A magyarok körben álltak, kissé távolabb a tüntető töemgtől.

- Hányan lehetettek?

- Hát egyesek szerint 500-an, mások szerint ezren.

- Ez a Vatria Romaneasca elsősorban.

- Igen. Ez a Vatria Romaneasca a szervezése.

- Ön hogy gondolja, hogy tudatosan előkészíthették Sütő András megverését?

- Nem hiszem, sőt még azt sem hiszem el, hogy amikor kijött a székházból, ill. ki akarták menekíteni, hogy ráismertek volna. Egyszerűen a verekedés, a kötekedés, a düh bennük, mert ittassak is voltak ezek az emberek és botokkal felszerelve. Nem neki szólt ez a verés.

- Mivel verték meg, ezt lehet-e tudni?

- Botokkal.

- Önök állandó - mondhatni - életveszélyben élnek?

- Hát időnként, amikor vannak ezek a tüntetések. Hát a múlt héten csütörtökön, pénteken volt, hétfőn most ezen a héten.

- Hogyan viselkedik a rendőrség, ill. a katonaság. Beavatkozik-e megvédi-e a magyarokat, kinek a pártján áll?

- Próbál beavatkozni de eredménytelenül. Szóval nincsen a tüntetők ellen. Akár románok, akár magyarok.

-

- Sütő Andrásné hallották - a beszélgetés teljes szövegét holnap reggel forgatjuk le Jó Reggelt című műsorunkban.. Sütő András állapotáról munkatársunk Farkas József professzor vezérőrnagyot,

(hírvilág)

a honvédség fősebeszét kérdeztük.

- Sütő András a látható külsérelmi nyomai valamint az eddig végzett röntgen-vizsgálatok és a kivizsgálás után történt bal szemműtete alapján súlyos ütlegelésből származó sérülés érte.
- Ez a bal szeme amire nem fog többé láti?
- Az, hogy nem fog-e többé látni ezt most nem tudom megmondani, de mindenesetre a bal szeme sérült.
- Mennyire van súlyos állapotban Sütő András. Eszméleténél van-e?
- Eszméleténél van. A bordák közül kettőnek a törését a röntgen-kép szerint lehet valószínűsíteni, a bal kezén sérült még pontosan nem tudom megmondani, hogy csontos elváltozás van-e, mert a röntgen felvételek nem igazolják, ezenkívül több zúzódásos ütésből származó bevérzés látható mindkét felső végtagon, különösen a baloldalon és az arcon.
- Megbocsásson, ön az állapotát milyennek ítéli?
- Súlyosnak ítélem.

-

- A demokratikus pártok fölhívására ma este Bpesten a Hősök terén tízezrek jöttek össze nagygyűlésre, hogy tiltakozzanak a romániai magyar-ellenes zavargások miatt. Gárdai László és Hollós János tudósítását hallják.

- Azok közül, akik ma ide eljöttek, sokan nem gondolták, hogy 1988 június 27-e és 1989 december 18-a után újra az erdélyi magyarokért kell tüntetni, hisz a romániai forradalom mást ígért. A tüntetésen résztvevő pártok legalább is eddig betartották az előzetes megállapodást és pedig ez a tüntetés nem szolgálhat pártpolitikai célokat. A téren csak piros-fehér-zöld zászlókat és gyertyákat tartó kezeket látni, és néhány transzparesnt. Ezeket csak ennyi áll: Jogot a magyarságnak! - A tüntetés 6 óra után néhány perccel a Himnusszal kezdődött. Lezsák Sándor rövid bevezető után Sinkovits Imre mondott beszédet. - Így kezdte beszédét: "A torkomban egy nagy gombóc van, gondolom mindannyiunkéban, de ezt a gombócot nyeljük le. Rajtunk ne legyen urrá az indulat, amely Sütő Andrást kórházba juttatta."

(1310,17)
(1328)

(hírvilág)

NÉMETH Mikós miniszterelnök levélben tiltakozott a román kormányfőnél a véres marosvásárhelyi események miatt. Nyomatékkal kérte P. Romant, hogy az ENSZ alapokmányával és a nemzetközi szerződésekkel összhangban tegyen meg mindent a nemzetiségi jogok biztosításáért a fasisztoid célokat szolgáló csoport akcióinak megszüntetéseért. Németh Miklós felhívta a román vezetés figyelmét arra, hogy Magyarországon úgy vélik, Bukarestben alárendelték a belső hatalmi harcnak a magyar kisebbség ügyét és elfogadhatatlan engedményeket tesznek a kifejezetten faji megkülönböztetést hirdető erőknek. Ez súlyos következményekkel járhat. Nemcsak a kisebbségek, hanem a románok számára is. A magyar miniszterelnök megerősítette, hogy hazánk változatlanul a magyar-román viszony rendezése mellett van.

A magyar külügyminiszter HORN Gyula tájékoztatta a marosvásárhelyi eseményekről Perez de Cuellar-t az ENSZ főtitkárát valamint a BT soros elnökét és a Világszervezet emberi jogi bizottságát is. Kérte egyúttal, hogy küldjenek bizottságot Erdélybe az ottani helyzet kivizsgálására.

A bpesti magyar-román értelmiségi csúcstalálkozóró résztvevői felhívást intéztek valamennyi társadalmi és politikai tényezőhöz, hogy tanúsítson felelősséget mértéktartást és józanságot a magyar-román kapcsolatokban. Anyilatkozatban megdöbbenésüknek és felháborodásuknak adnak hangot, mert Marosvásárhelyen bántalmazták Sütő András író-t több más magyarral együtt. Olyan szélsőséges személyek és csoportok állnak az ügy háttérében, akik vagy amelyek nem fogadták el a nemzetiségek, a népek közötti párbeszéd szükségességét. A magyar-román értelmiségi találkozó résztvevői kifejezték reményüket, hogy minden kormány megvédi állampolgárai életét az egyéni és a kollektív jogokat.

- Itt említem meg, hogy Külpolitikai Figyelő c. műsorunkban, amelyet holnap 8 óra 50 perces kezdettel hallgathatnak meg a Kossuth Rádióban, a Vatra Romaneasca szervezetről lesz szó.

(hírvilág)

- Most pedig a marosvásárhelyi események nemzetközi visszhangját ismertetjük. - New York - a tudósító Bolgár György. (Ism.1316)

- A Fehér Ház véleménye szerint ha megfelelnek a tények a valóságnak, akkor a marosvásárhelyi események komoly aggodalomra adnak okot. Fitzwater a Fehér Ház szóvivője elmondta, hogy a kérdést a washingtoni kormányzat később megvizsgálja. Mindez gyakorlatilag utalás volt arra, hogy néhány napja, amikor G.Bush elnök fogadta Tőkés Lászlót, az amerikai államfő erkölcsi támogatásáról biztosította a romániai magyarság képviselőjét.

- Berlinből Bedő Iván jelentkezik.

- Az NDK két nappal a választás után saját dolgaival és a német egyesítéssel van elfoglalva. A Marosvásárhelyen történtek híre ugyanugy nem jutott el eddig a rádióhálógatókhoz és a tv-nézőkhöz, mint a magyar tiltakozás. A legutóbbi 10 perces tv-híradóból délután 5-kor az derült ki, hogy Berlinből nézve Namibia még mindig érdekesebb mint Erdély. Az NDK-beli nézőket a szokásostól eltérően a nyhámet tv sem kárpótolja. Odaát is csak néhány mondatot vagy még annyit sem érdemelnek ezek az események.

Romániában nem lehet olyan feleős politikai erő, amely üdvözlőné az erdélyi nemzeti gyűlölködés terjedését. Ugyanakkor a marosvásárhelyi események megmutatták, hogy a magyar-román konfliktus elmélyülése elkerülhetetlne. - állapítja meg az Izvesztija c. lap. Az újság részletesen beszámol a tegnapi zavargásokról és megemlíti azt is, hogy ahátóságok tétlenül szemlélték a pogromot. Az Izvesztija szerint a zavargásokat a magyar kisebbségnek az oktatási rendszer gyors reformjára voantkozó javaslatai váltották ki. A TASSSZ hírgyűnőkség összefoglalója viszont a magyarokat teszi felelőssé a történetekért. A kommentár utal arra, hogy Hargita megyében március 15-e alkalmából nagy megmozdulásokat szerveztek a magyarok.

(hírvilág)

- Visszhang Párizsból, a mikrofonnál Keleti Miklós. (Ism.1315)

-

Genscher nyugatnémet külügyminiszter szombaton Bpestre érkezik. (Ism.)

- Új törvénytervezet készül a SZU-ban föderációból való kiválásról. Barát József mondja el a részleteket Moszkvából.

- A szovjet parlament albizottságai erőltetett ütemben készítik elő a föderációból való kilépésről szóló törvénytervezetét, amely azt szabályozza, hogy a korábban csak fiktív joggal hogyan élhet egy-egy köztársaság. Az már most világos, hogy a legfelsőbb tanács szerint nem úgy, ahogy ezt Litvánia tette. A munkabizottság az adott köztársaságban lefolytatott referendumhoz, népszavazáshoz kívánja kötni ezt a lehetőséget. Ill. öt esztendő átmeneti időszakot ír elő a nemzetközi és tulajdonjogi kérdések tisztázására, ill. azok átköltöztetésére, akik a SZU állampolgárai akarnak maradni. A Szovjetszakaja Esztonia ma nyilvánosságra hozta az eszt tárgyalóköldöttség Gorbacsovval folytatott párbeszédének tartalmát. (Ism. 1319)

-

Namibiában ma agyar idő szerint éjjélkor hirdetik ki az ország függetlenségét és így Namibiában megszűnik a dél-afrikai fennhatóság. Az eseményre a világ számos országából érkeztek magasrangú vezetők. Köztük E. Sevardnadze és Baker amerikai külügyminiszter. ---

- V.színű még a nyári szünet előtt létrejön a német pénzügyi unió- jelenti Bernád György.

- Lehetséges, hogy még a nyári politikai szünetig létrehozzák a két német állam pénzügyi- gazdasági- és szociális unióját. Ezt a bonni kancellári hivatal minisztere a mai kormányülés előtt mondta. Utána pedig a belügyminiszter megerősítette. ---

-

(hírvilág)

Izraelben S. Perez a Munkapárt vezetője kapott megbízást koalíciós kormány alakítására. ---

Szófiában folytatódik a nyomozás egy nemi erőszak ügyében. A bűncselekményt Todor Szlávkov a megbuktatott pártfőtitkár Todor Zsivkov unokája és két másik fiatalember követte el. KÖZÜLÜK az egyik magyar volt. Hajdu Zsolt abban az időben a szófiai Közgazdaságtudományi Egyetemre járt, míg apja diplomataként dolgozott a magyar nagykövetségen. A szófiai rendőrség most az Interpol-t kérte fel, hogy derítsék ki hol tartózkodik a nemi erőszakot elkövető három ember, aki korábban elhagyta Bulágriát.

- A Duna-menti G....-ben Kálcsa? József kiskgazdapárti képviselő jelölt találkozott ma választóival. Az eseményről Szepesi László tudósít.

- A Független Kiskgazdapárt új törvényeket kíván elfogadni, amelyek biztosítják a vállalkozás szabadságát. Ez a kibontakozás útja. Első ezek közt az adótörvény. Ma 100 ft jövedelmből mindössze 6 marad a vállalkozónak. Ha az adót 30, az SZTk-t 20 %-ra csökkentik a kiskgazdák programja szerint megélénkül a gazdaság. Erre pedig azért is szükség van, mert a kettőezer milliárdos nemzeti vagyonnál sokkal magasabb, 3000 milliárdos az adósságunk. Szólt aképviselőjelölt a munkanélküliség leküzdéséről is. Jöjjenek vissza falura a városból az emberek, ha ott nem találnak munkát. Hozzátette - ez válságprogram a munkanélküliség elhárítására, meg tény, hogy Nyugaton a lakosságnak mindössze 4-5 %-a dolgozik a mezőgazdaságban de itt most nem az arány a fontos, hanem hogy mindenkinek jusson egy darabka kenyér. Szólt az újjáéledő hangyszövetkezetekről, amelyek egyebek között kikapcsolják az árat csak növelő közbelső lánckereskedelmet. Ezt is példával illusztrálta miszerint egy hentes azt ígérte, ő 85 ft-ért vásárolná fel a sertést a jelenlegi 72 helyett és 150-ért árusítaná a combot.

(hírvilág)

Debrecenben megkezdődött a szovjet harci repülőgépek kivonása. A repülőezred teljes harci felszerelésével együtt március 25-ig hagyja el Magyarországot.

Ózdon a gyári temetőben felállított jelképes ravatalnál végső búcsút vettek a március 3-i tragikus robbanás 12 áldozatától. A gyászszertartáson ezrek vettek részt.

Sportvilág: ---

- o -

PETŐFI ADÓ

HÍREK

23.00 h

Bukarestben az ideiglenes nemzeti egységtanács VB esti rendkívüli ülésén elítélte a sovinszta erők cselekedeteit. Ugyanakkor megállapította, hogy egyesek túlzásokba estek az oktatással kapcsolatos követeléseikkel, ami aggodalmat keltett a román lakosság körében és megnehezítette a párbeszédet. A nemzeti kisebbségek jogos követeléseiről a testület kijelentette, hogy azok a román társadalom általános demokratizálódása keretében valósíthatók meg. A VB felkérte a kormányt, hogy jelöljön ki bizottságot, amely kivizsgálja a marosvásárhelyi eseményeket és felelősségre vonja a bűnösöket. A VB úgy döntött, hogy katonai erősítést küld Marosvásárhelyre. Ezt maga a nemzetvédelmi miniszter jelentette be a bukaresti TV-ban. Mint mondta a katonai egységeket azért irányítják Marosvásárhelyre, mert a román forradalommal szemben ellenséges elemek megpróbálnak viszályt szítani a románok és a magyarok között.

(hírek, 23)

Marosvásárhelyen még a késő esti órákban is tartott a magyar-ellenes pogrom és a város utcáit ellepték a fejszékkel és dorongokkal felszerelt szélsőséges csoportok. A du óta tartó zavargásoknak 1 halálos áldozata van és több mint hatvan embert szállítottak kórházba.

Romániában diáktüntetések voltak, melyeket a szélsőségesen magyar-ellenes Vatra Romaeasca nevű szervezet kezdeményezett a nagyobb egyetemeken. A bukaresti TV beszámolt arról, hogy a tüntetések résztvevői széperatizmussal vádolták a marosvásárhelyi magyar orvostanhallgatókat, akik ülősztrájkot tartanak az anyanyelvi oktatás visszaállításáért. Hasolnó megmozdulások voltak más városokban is.

(Ismétlések)

- o -

KOSSUTH ADÓ

HÍREK

24.00 h

(A 23 órai híradás ismétlése - új anyag nem volt)

- o -